

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 12

Ljubljana, petek, dne 16. januarja 1931

Leto II.

Sistematična militarizacija italijanske mladine

Izvajanje zakona o obvezni predvojaški vzgoji mladine - Okrožnica generala Teruzzija - Šeststotisoč dečkov in mladeničev bo vsako nedeljo in vsak praznik zbranih na vojaških vežbališčih

Rim, 15. januarja. p. Fašistovski tisk je nedavno na vse pretege premleval znane Mussolinijevе noveletne poslanice. Na njih podlagi je hotel dokazati vsemu svetu, da je »duce« pobornik pravega pacifizma, dasi je v starem letu ob vsaki priliki rožljaj s sabljo in poveličeval lepoto topov ter drugega morilnega orožja.

Zadnji ukrepi glede vojaške priprave italijanske mladine postavljajo vse noveletne slavospeve pacifizmu popolnoma na laž ter stavijo obenem stremiljenje in prizadevanje fašizma v pravo luč. Znano je, da je postala »predvojaška izobrazba« italijanske mladine nedavno obvezna. Vsako nedeljo in vsak praznik se mora zbrati italijanska mladina — kakih 600.000 naraščajnikov — na vojaških vežbališčih, kjer naj se pod vodstvom črnih sraj pripravljajo za vojno.

V zvezi s tem novim zakonom je razposlal general Teruzzi, načelnik generalnega štaba fašistovske milice, vsem poveljnikom legij milice okrožnico, v kateri naglašja, da je milica ponosna na nalogo, ki ji je poverjena. Zaveda se vse svoje odgovornosti napram deželi in režimu. Milica bo izvršila to nalogo — pravi dalje general Teruzzi — z vso ono brezmejno požrtvovalnostjo, ki je bistvo fašistovske duše.

Okrožnica predpisuje, da bo milica morala dati vsako leto armadi in mornarici legije mladeničev, ki bodo dobro pripravljene telesno in v rabi svojega tipičnega orožja: puške in bajoneta. Toda glavno skrb mora posvečati milica moralni strani predvojaške vzgoje, kajti fizična moč in dobra izurjenost nista brez duševne sile za nič. Ta uspeh se bo dosegel, če se bodo znali vsi — od najvišjega poveljnika do najnižjega vaditelja posvetiti s strastno vsemu določenemu cilju. V ta namen naj prireajo primerna predavanja, naj navajajo naraščajnike k čitanju primernih spisov, naj komentirajo v tem duhu »ducejev« poslanice in govore, naj prireajo spominjske svečanosti v čast onim, ki so padli v vojni ali v borbi proti antifašizmu itd. Poveljevalci morajo požrtvovalnost posameznikov in na drugi strani proslavljati vse, kar je fašizem napravil za veličino Italije.

Poveljnikom milice predpisuje okrožnica, da morajo takoj začeti proučevati vsa vprašanja, ki pridejo lahko pri predvojaški vzgoji mladine v poštev. Skrbeti morajo dalje za ureditev prostorov, kjer se bo hranilo orožje, za primerna strelišča, za inštruktorje itd.

V nadaljevanju omenja general Teruzzi v svoji okrožnici tudi ballilo in fašistovske predstražnike. Vsi ti se že vadijo v orožju pod vodstvom milice. General Teruzzi pravi v tej zvezi, da je število mladih fašistov, ki so deležni predvojaške izobrazbe, naraslo od 1. 1924 do danes od 24.000 na 270.000. Predvojaški pouk teh naraščajnikov se vrši v 5285 tečajih, v katerih deluje 8746 inštruktorjev.

»Pot, ki je za nami,« zaključuje general Teruzzi, »predstavlja že orjaški napor. Nam in narodu daje gotovost, da je milica pripravljena za svojo nalogo, ki se bo raztezala sedaj na maso 600.000 mladeničev, in da bo to nalogo tudi častno rešila.«

Ti načrti se dajo le težko opravičiti z Mussolinijevim »argumentom«, češ da vsa

ta vojaška vzgoja italijanske mladine ima služiti le krepitvi značaja novega Italijana, kot je »duce« naglašal v svojih noveletnih poslanicah. Le kot zelo medlo »opravičevanje« duhovnega in materialnega povišanja Italije je dovolil Mussolini tudi pogovor posebnemu poročevalcu lista »Vossische Zeitung«, dr. Müllerju, ki ga je objavil ta poslednji v svojem listu. Bil sem presenečen — pravi dr. Müller — ko sem videl, v kako temnih barvah vidi Mussolini bodočnost. On vidi, da je Italija najresnejše ogrožena po vojaški hegemoniji Francije in k tej nevarnosti se pridružuje še oboroževanje Jugoslavije. Nisem pa imel vtisa — zaključuje dr. Müller — da bi se Mussolini v svoji bistroumnosti ne zavedal tudi nevarnosti, ki izhaja iz neenakosti sil, ki si stojijo nasproti.

»Argumenti« te vrste ne morejo opravičiti sistematičnega poviševanja Italije, zato, ker spremlja to akcijo uporna propaganda s strani Italije proti mirovnim pogodbam. Rušiti mirovne pogodbe pa pomeni hoteti novo vojno.

Komplikacije v politični krizi na Romunskem

Nenavadno zanimanje fašistovskega tiska za sedanje romunske razmere - Romunski fašisti - Špekulacije z generalom Averescujem

Rim, 15. januarja. n. Poslednje dni se bavi fašistovski tisk z gospodarskim in političnim položajem v Romuniji. Strankarske borbe v Romuniji so po mišljenju fašistovskih listov resno ogrožale mir in napredek te države ter spravile vlado v kritičen položaj. V Romuniji se je baje pričel že razvijati fašistovski pokret. »Giornale d'Italia« naglašja, da bo s tem mnogo pomagano pobujanju komunistične propagande. Po posebnem poročilu iz Bukrešte trdi ta list, da so posebne tajne komunistične organizacije pripravljale teroristične atentate. Poleg tega pa da so visokošolci v zvezi Arhangela Mihaela prišli z antisemitsko kampanjo tako daleč, da so se začeli že posluževati terorja.

Vlada je dala razpustiti zveze Arhangela Mihaela in zvezo Rdeče mladine in sedaj pripravlja zakon o zaščiti države. Romunski Železne garde — romunski fašisti — se po mišljenju laškega tiska ne smejo smatrati za ekstremiste. List se čudi, da so to dni oblasti preiskale centralo Železne

garde in pri tem aretirale celo nekaj romunskih fašistov.

Značilno je, da se fašistovski listi ne brigajo le za usodo vlade Mironescuja, nego tudi za posojilo, ki ga bo dobila Romunija v Franciji. Pričakujejo sprememb v romunski vladi pravi »Lavoro Fascista«, da je prišel bivši predsednik romunske vlade Averescu, ki je iskren prijatelj Italije, v Romunijo in da namerava po svojem povratku v Bukarešto ponovno prevzeti ministrsko predsedstvo. V ta namen je že pripravil proglas, ki ga namerava nasloviti na romunski narod. V tem proglasu bo obrazložil svoj program.

Nova vlada, ki bi jo on vodil, bo pred vsem sanirala državne finance ter pobijala korupcijo. Njena agrarna politika bo stremela za tem, da ublaži gospodarsko krizo. »Lavoro Fascista« meni, da dozorevajo prilike v Romuniji, tako da bo skoro prišlo do koncentracijske vlade, kateri bo načeloval Averescu. To mnenje potrjuje okolnost, da so romunski liberalci pripravljeni sodelovati z Averescujem.

»Lavoro Fascista« prinaša izjavo nekega vodje romunske liberalne stranke, Dragicescuija, ki je med drugim dejal, da ta hip zelo skrbi romunske politič. kroge gospodarska in finančna kriza, pa tudi izvedba upravne reforme, ki jo je bila uvedla bivša Maniujeva vlada. Ta reforma je le še povečala agrarno krizo in komplicirala agrarni aparat, državnemu budžetu pa naprtila še večje izdatke. Cene žita, lesa, petroleja so izredno padle in to je le še povečalo gospodarsko krizo. Vse te težave bo treba energično pobijati. To pa bo zmogla edino koncentracijska ali koalicijska vlada. Predsednik liberalne stranke Duca je pripravljen in se trudi, da bi privedel do sestave take vlade. Liberalci bi sodelovali tako v koaliciji kot v koncentraciji pod pogojem, da se takoj ukine in odpravi Maniujeva reforma. Razen tega je Duca tudi opustil stališče Vintile Bratianuja v pogledu plasiranja inozemskega kapitala v Romuniji. Pričakovati je, kakor menijo italijanski listi, da bo dosegel Duca zares koncentracijsko vlado.

Položaj nemških državnih financ

Berlin, 15. januarja. AA. V proračunskem odseku zbornice je imel finančni minister dr. Dietrich uvodni govor o novem proračunu. Finančni minister je med drugim izjavil, da je narasel primanjkljaj državnega proračuna za leto 1930 od 900 milijonov na 1000 milijonov. Proračun za leto 1931 je finančni ministru uravnelo s obsežnimi redukcijami izdatkov. Gospodarski položaj ne dovoljuje novih davščin, pa tudi znižanje prejemkov državnih nameštencev ne bi bilo na mestu. Eventualni deficit bo krit z naknadnim kreditom in s tem, da bo odrejena redukcija državnega uradništva za najmanj 10%. Casopisje komentira govor finančnega ministra v dokaj ugodnem smislu in je skoro soglasnega mnenja, da vlada ne bo uvedla novih davščin. Le Hugenbergov tisk poudarja slejkoprej, da je samo Youngov načrt tisti, ki je odgovoren za finančni položaj Nemčije.

Nepojasnjena usoda letala »Tradewind«

Newyork, 15. januarja. AA. O ponesrečenem letalu »Tradewind« še vedno ni poročil. Letalski krogi sodijo, da je letalo padlo v Ocean in da je izgubljeno.

Lisbona, 15. januarja. AA. Po poročilu iz Horte na Azorskih otokih je odšlo več ladij v bližino atoka Sao Miguel, kjer je po neki vesti padlo ameriško letalo »Tradewind« v morje. O letalu ni ne duha ne sluha. Kasneje se je izkazalo, da je smatral kapetan ladje, ki je oddala gornjo vest, signale, ki so kazali letalu pot, za klice na pomoč ponesrečenih letalcev.

Važen sestanek med Briandom in Hendersonom

Pogovor je bil posvečen poljsko-nemškemu sporu in vprašanju pomorskega sporazuma med Francijo in Italijo

Pariz, 15. januarja. AA. Francoski zunanji minister Briand je imel z angleškim zunanjim ministrom Hendersonom prijateljski razgovor o vprašanjih, ki so na dnevnem redu sedanjega zasedanja sveta Društva narodov v Ženevi. Državnika sta razpravljala med drugim o delu komisije za proučitev vprašanja evropske zveze ter o poljsko-nemškem sporu.

Pariz, 15. januarja. AA. Današnji listi priobčujejo poročila in komentarje o sestanku med Briandom in Hendersonom. Sestanek je v zvezi z zasedanjem Sveta Društva narodov v Ženevi, kjer bo pripadla Angliji važna vloga.

»Le Matin« pravi, da se bosta Briand in Henderson razgovorjala predvsem o stališču, ki naj ga zavzameja napram sporu med Nemčijo in Poljsko. List sodi, da mora Društvo narodov omogočiti zastopnikom Berlina in Varšave, da svobodno obrazložijo svoje razloge. Obveze manjšinske zakonodaje veljajo tako za Nemčijo kakor za Poljsko. Nadalje se bosta Briand in Henderson razgovorjala o sedanjih pogajanjih glede pomorske razorožitve Francije in Italije. Naposled bodo na dnevnem redu finančna vprašanja. O teh vpraša-

njih sedaj razpravljajo v Londonu.

»Echo de Paris« pravi, da se zunanji urad v Londonu zaveda pretiranosti teženj Nemčije, in smatra, da bo Henderson skušal Berlin pomiriti.

Pariz, 15. januarja. AA. Henderson in Briand sta se odpeljala ob 10:50 v Ženevo.

Pariz, 15. januarja. d. »Echo de Paris« trdi, da je Henderson pri svojem današnjem razgovoru z Briandom obljubil, da bo vse poskusil, da pripravi Berlin k zmernosti. Nemške zahteve do Poljske so pretirane. »Matin« poroča, da sta se Briand in Henderson zedinila, da ostaneta v nemško-poljskem konfliktu nevtralna. — Poljska je pripravljena popraviti vso škodo, ki je bila storjena nemškim manjšinam. Toda Nemčija ne sme konflikta brez potrebe poostriti.

Nepomirljiva Indija

Bombay, 15. januarja. AA. Razburjenje zaradi usmrtitve 4 indijskih revolucionarjev v Sholapurju je še vedno veliko. Indijski nacionalisti so proglasili za jutri žalni dan. Zaprti bodo vse trgovine in počival bo ves promet. Vlada je objavila proglas, v katerem pravi, da b z vsimi sredstvi preprečila protestne manifestacije.

Plemenit dar Nj. Vel. kralja

Beograd, 15. januarja. AA. Nj. Vel. kralj je blagovolil darovati društvu za izboljšanje naselbine »Kralja Aleksandra Karadjordjevića« znesek 10.000 Din za izvršitev njegovih humanitarnih nalog.

Sestanek odbora balkanske konference

Atene, 15. januarja. n. Uradno poročajo, da se bo odbor, ki ga je izbrala balkanska konferenca, sestal v Solunu 30. junija. Njegove seje, ki bodo trajale dva dni, bo vodil Papanastaziju.

Podaljšanje poljsko-romunske zveze

Zeneva, 15. januarja. AA. Rumunski minister zunanjih zadev in poljski minister zunanjih zadev Zaleski sta podpisala ob 10:50 pogodbo, s katero se podaljša pogodba o prijateljstvu in zvezi med obema državama za dobo 5 let. Pogodba se avtomatično podaljša, če se ne odpove eno leto preden poteče. Ta pogodba je stopila v veljavo mesto pogodbe iz leta 1926.

V Španiji pripravljajo obnovev diktature

Madrid, 15. januarja. d. Tukaj so razširjene vesti, da v nekaterih političnih krogih mislijo na to, da bi se vnovič uvedel političen izreden režim po vzoru diktature Prima de Rivera, da napravijo slednjič konec revolucionarnim pokromom. Več članov aristokracije je baje že nekemu generalu, ki se je v vojni v Maroku posebno odlikoval, ponudilo diktaturo, toda general še ni dal odgovora na to.

Monarhistično gibanje na Grškem

Budimpešta, 15. januarja. n. Listi poročajo, da skušajo na Grškem uvesti spet monarhijo. Celo Venizelosova potovanja so bila s tem v zvezi. Venizelos, ki je sicer republikanec, bi naj bil že celo pristal na to solucijo grškega problema. Do tega bi ga naj bila privedla intervencija Francije in Anglije. Kandidat za bodočega grškega kralja je bivši kralj Jurij.

Grof Bethlen in ljudsko štetje na Češkoslovaškem

Budimpešta, 15. januarja. n. Danes je Bethlen odgovarjal v parlamentu na neko interpelacijo in je naglasil, da so pri ljudskem šteju na Češkoslovaškem mnogo Madjarov proglasili za Čehoslovake. Pred vsem se je tako dogodilo madjarskim Židom in vsem onim, ki imajo slovenska ali romunska imena ali pa ki so pravoslavne ali grško-katoliške vere. Madjarska se sicer ne namerava vmešavati v notranje zadeve sosednje države, toda v duhu manjšinske konvencije ima pravica vložiti proti takemu postopanju pritožbo na Društvo narodov.

Prepoved priseljevanja v Belgijo

Bruselj, 15. januarja. AA. Uradni list objavlja kraljevski dekret o priseljevanju v Belgijo. Inozemski delavci in nameštenci se ne smejo naseliti v Belgiji brez predhodnega dovoljenja ministra pravde. Oblastvo utemeljuje ukrep s tem, da je prišla v Belgijo naraščati brezposelnost in da narašča število inozemskih delavcev, ki se žele naseliti v Belgiji.

Politika g. Venizelosa

Zadnji Venizelosov obisk v Rimu daje še vedno povod za razne komentarje in vedno nove izjave državnikov.

Vprašanje je: kaj se plete med Mussolinijem in Venizelosom, ki sta si po svoji noveletni gibčnosti in aktivnosti postala tako zelo podobna? Če vzamemo kot podlago za odgovor na to vprašanje evolucijo grške zunanje politike od zadnje vojne sem, bi se moglo navesti v bistvu sledeče: Grčija je imela z Jugoslavijo zavezniško pogodbo, sklenjeno z bivšo Srbijo 1. 1913. L. 1923. je bila ta pogodba odpovedana. Odnosaji med nami in Grčijo so bili kljub temu prijateljski in se niso poslabšali niti po sklenitvi grško-italijanske prijateljske pogodbe. Enako pogodbo je sklenil Venizelos tudi z Jugoslavijo, ob kateri priliki je bilo končno urejeno tudi vprašanje naše svobodne cone v Solunu.

V odnosajih med Grčijo in Italijo smo imeli definitivni odstop Dodekanesa in pa znani krfski incident. Toda ne Dodekanes, ne začasna zasedba Krfa po Italiji in z njo zvezano ponižanje Grčije niso imeli nikakega kvarnega vpliva na bodoče odnose z Italijo, kakor jih je zamislil in uredil Venizelos.

Evolucija grške povojne politike napram Jugoslaviji in Italiji nam torej kaže, da hoče imeti Grčija svojo samostojno politiko na Balkanu na eni strani, a na drugi enako svojo posebno, čisto grško politiko napram Italiji. To pomeni, da je Venizelosova koncepcija grške zunanje politike mnogo širša, nego so bile koncepcije njegovih prednikov. Likvidacija vekovnega spora s Turčijo ter sklenitev prijateljske pogodbe tudi s to državo je popolnoma v duhu te Venizelosove koncepcije.

Jasno je, da bi se ta Venizelosova koncepcija ne mogla uspešno izvajati, če bi se Grčija vezala pretežno na eno ali drugo izmed sosed, ki prihajajo v poštev. Taka politika je marveč mogoča le pod pogojem, da se nahaja Grčija v odnosajih enakega prijateljstva z vsemi svojimi sosedi. In sedaj po sklenitvi grško-turške pogodbe se more reči, da je Venizelos dosegel cilj svoje politike, kajti enake prijateljske pogodbe vežejo njegovo državo z Beogradom, Rimom in Ankaro. Manjkala bi torej samo še Bolgarija, s katero namerava Venizelos, kot je sam izjavil, urediti odnose na podoben način.

Ce proučimo grško zunanjo politiko s tega vidika, nam postane takoj jasno, da mora biti Venizelosu neprijeten vsak oni sosed, ki bi mu preveč vsiljeval svoje prijateljstvo ter skušal vezati nase grško politiko tesneje, nego je v skladu z Venizelosovo koncepcijo. S tega vidika moremo razumeti tudi sedanje odnose med Grčijo in Italijo. Če je res, da skuša Mussolini pridobiti Venizelosa popolnoma na svojo stran, je po vsem gornjem vsak uspeh izključen. Taka Mussolinijeva prizadevanja bi spravljala grškega državnika le v sila mučen in neprijeten položaj, v katerem bi moral misliti na »obrambo« proti preveč vsiljivemu prijatelju, ki bi mu utegnil s svojo vsiljivostjo pokvariti vse njegove načrte.

Vse kaže, da se nahajajo sedaj grško-italijanski odnosi na tej točki. Mussolini bi uspel v takih prizadevanjih le tedaj, če bi pridobil Venizelosa za to, da se mu obveže, da eno ali drugo izmed prijateljskih pogodb, n. pr. z Jugoslavijo, odpove ob poteku roka. Le tako bi mogel popolnoma ugoditi takim predlogom. Toda vse Venizelosove izjave izključujejo vsako tako možnost. V njih je voditelj grške politike jasno povedal, da hoče ostati Grčija v enakih prijateljskih odnosajih z vsemi sosedi in da ne bo pristopila k nobenemu bloku držav.

Enako odklonilen pa bi bil Venizelosov odgovor tudi na slične predloge s katerekoli druge strani. Kajti »samostojnost« njegove politike pomeni svobodo odločitve in akcije v slučaju krize na Balkanu. Če bi se imel spremeniti n. pr. »status quo« na Balkanu (vzemimo priključitev bolgarskega naroda k jugoslovanski skupnosti) je Italija naravna zaveznica Grčije za preprečitev take spremembe. Če pa bi hotela Italija s silo podjarmiti Balkan, bi bila tudi za Grčijo rešitev edino v skupnem nastopu z Jugoslavijo. Za eno in drugo eventualnost pa mora imeti Grčija zavarovan hrbet napram Turčiji, vsled česar je bilo Venizelosu potrebno ne samo enako prijateljstvo z Jugoslavijo in Italijo, temveč tudi definitivno pomirjenje s turškim narodom.

Tu je vse jedro zunanje politike g. Venizelosa.

Dr. Curtius odpotoval v Ženevo

Berlin, 15. januarja. AA. Snoči je odpotovala nemška delegacija, ki jo vodi zunanji minister Curtius, v Ženevo, da se udeleži v imenu Nemčije zasedanja Društva narodov.

Pogajanja med Anglijo in Rusijo

London, 15. januarja. AA. Včeraj je imel odbor za angleško-sovjetske zahteve in dolgove 11. sejo. Sklenili so sklicati sejo pododborna, ki razpravlja o zahtevah akcijonarjev in o sovjetskih protizahtevah. Seja bo dne 26. januarja.

Zadnji obiski bana dr. Marušiča na severu banovine

Navdušeni sprejemi ob progi Prevalje—Celje — Vdanost Celja in okolice kralju in ideji 6. januarja — Posebno banovo zanimanje za kmeta in delavca — Povratek gosp. bana v Ljubljano

Celje, 15. januarja. AA. G. ban dr. Marušič in g. pomočnik bana dr. Pirkmajer sta se davi ob 8. odpeljala s svojim spremstvom z vlakom iz Slovenjgrada. Značilno za potovanje g. bana je, da so tudi kraji, kjer ni bil predviden oficijelni sprejem, priredili g. banu svečan sprejem. Kolodvori in poslopja na progi Slovenjgrad-Celje so bili okrašeni z zastavami.

Izredno prisrčen sprejem v Velenju in Polzeli-Braslovce

V Velenju je bil izredno prisrčen sprejem. Na kolodvoru so bili zbrani zastopniki občine z županom Lempljem na čelu, Sokoli, ognjegasci, zastopniki delavstva in rudnika. Pri prihodu vlaka je rudniška godba zasvirala pozdravno koračnico. Najprej je pozdravil g. bana župan Lempelj, ki je izjavil, da je prebivalstvo te doline sprejelo akt Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja z navdušenjem. Ta akt mu je vtil novo vero v boljšo bodočnost naše države in našega naroda. Izjavil je popolno zaupanje do g. bana, ki ga smatra za najposposnejšega posrednika med prebivalstvom in Nj. Vel. kraljem ter kraljevske vlade. Nato sta pozdravila g. bana v imenu učiteljskega šolskega upravitelja Stopar in predsednik učiteljskega društva v Šoštanju Mlinšek. Zelo efektan in navdušen govor je imel starosta velenjskega Sokola g. Anton Kurik, ki je poročal g. banu o delu tamošnjega Sokola. Sokoli bodo v zmislu svojih načel in svojega poslanstva vedno sodelovali pri konsolidaciji države. Zakon, s katerim je bil ustanovljen Sokol kraljevine Jugoslavije, jim je vtil nove pobude, da kot žurvari žrtvujejo vse svoje moči za napredek in korist domovine.

Dalje je pozdravil g. bana starešina Sokola v Šoštanju Rejek, zastopnik ognjegascv, zastopnik rudnika v Velenju g. Vratovič ter zastopnik delavstva Valentak.

Gospod ban se je zahvalil za krasni sprejem, ki ga ni pričakoval in ki mu je dokaz, s kolikšnim razumevanjem je prebivalstvo sprejelo visoke ideje Nj. Vel. kralja za konsolidacijo naše nacionalne države. Pot, po kateri moramo hoditi v tem velikem času, je popolnoma jasna. Manifest Nj. Vel. kralja nam je dal možnost, da složno sodelujemo.

Ban se je nato razgovarjal z vsemi prisotnimi, posebno pažno je posvetil zastopnikom delavstva in se z njimi razgovarjal o težnjah in potrebah delavskega stanu.

Po odsviranju državne himne je vlak nadaljeval svojo pot. Na kolodvoru Polzela-Braslovce je bil zbran ves občinski odbor z županom, Sokoli itd. Najprej je pozdravil g. bana v imenu Sokola dr. Večerinka, ki se mu je g. ban s krajšim govorom zahvalil. G. bana je nato nagovoril še župan Mišič. Ker pa je bil že čas odhoda vlaka, je župan Mišič spremil g. bana v vlak do Celja. Tudi župan iz Šoštanja je spremil g. bana do Celja.

Celje in okolica za kralja in Jugoslavijo

V Celju so bili zbrani na kolodvoru občinski odborniki z županom dr. Goričanom, zastopniki oblastev, javnih korporacij itd. Dr. Goričan je

želel g. banu dobrodošlico. G. ban se je zahvalil in se nato odpeljal v sresko načelstvo, kjer je pričel sprejemati odposlanstva.

Celje, 15. januarja. AA. Sprejemanje strank in deputacij v sreskem poglavarstvu v Celju je trajalo do pol 4. ure popoldne. Sprejem se je zavlekel zaradi tega, ker so neprestano prihajale nove deputacije, ki so hotele predložiti predstavitelju kr. vlade svoje želje.

Pri g. banu so se prijavili med drugimi komandant mesta polkovnik Parič, komandant 39. pešpolka polkovnik Kostić, v imenu celokupnega državnega uradništva je pozdravil bana predsednik upravnega sodišča dr. Vrtačnik. Nato je sprejel g. ban celjskega opata Petra Juraka, pravoslavnega svečenika Čutiča, predstavnik evangetijske cerkvene občine Werema in dr. Stanggerja, dalje deputacijo Sokolov pod vodstvom župnega staroste Smrtnika, dr. Krašovec in načelnika Poljšaka, dalje go. dr. Sernečev in Stermeckijevo, za Kolo jugoslovanskih sester. Nato je sprejel g. ban odposlanstvo občinskega odbora pod vodstvom župana dr. Goričana. Kakor drugod, so se tudi to pot prijavili mnogi župani okoliških občin pod vodstvom župana Mihelčiča. Mihelčič je v lepih besedah izrazil vdanost kmečkemu prebivalstvu tukajšnjega sresa Nj. Vel. kralju in kr. vladi ter zagotovil g. bana, da bo kmečko prebivalstvo z veseljem sodelovalo pri konsolidaciji države v smislu visokih idej manifesta Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja.

Važen banov govor v Sv. Juriju ob južni železnici

Ob pol petih popoldne sta se g. ban in g. pomočnik bana z ostalim spremstvom odpeljala v Sv. Jurij ob j. železnici, da si ogledata tamošnjo kmečko šolo. Bana je pozdravil najprej ravnatelj šole g. Petkovšek v imenu nastavnikov in učencev. Učenci so se postavili pri vhodu v šolo v špalir ter so g. bana navdušeno pozdravili. Nato je pozdravil g. bana podžupan občine Mastnak, ki je izrazil vdanost Nj. Vel. kralju in kraljevski vladi ter nato obrazložil potrebe prebivalstva, zlasti glede vodovoda in električnega daljnovođa.

G. ban je bil vidno ginjen od prisrčnega sprejema, prirejenega mu od sinov naših kmetov, ter je imel daljši govor. Dejal je med drugim, da je z veseljem prišel v to trdnjavo kmečke misli in sicer zato, da bodo širom banovine vedeli, da znamo ceniti kmečki stan, ki je najvažnejši čimtelj v državi ne samo v gospodarskem pogledu, temveč tudi v nacijskem in obrambnem. »Mi se imamo zahvaliti za ustvaritev naše svobodne države zlasti žrtvam kmečkemu stanu. Znano pa je tudi, da bo kmečki stan vedno stal na braniku svoje domovine in svobode, ako bo to potrebno.«

G. ban si je nato v spremstvu g. ravnatelja Petkovškega ogledal šolo in jo našel v vzornem redu.

Povratek g. bana

Nocoj ob 7. sta se g. ban in pomočnik bana s spremstvom vrnila v Ljubljano.

Odnosaji med Bolgarijo in Grčijo

»Demokratičski zgovor« o rezultatih dosedanjih pogajanj

Sofija, 15. januarja. AA. Bolgarska agencija poroča: Poluradni »Demokratičski zgovor« piše o grško-bolgarskih pogajanjih ter naglašja miroljubno tendenco bolgarske vlade. Nato omenja nedavno izjavo grških državnikov, posebno predsednika Venizelosa, iz česar se more sklepati, da stremijo za tem, da se ustanovi arbitražno sodišče za grško-bolgarska sporna vprašanja. Grška vlada je poslala bolgarski vladi predlog, ki ga je le-ta proučila z največjo pažnjo. Nato je bolgarska vlada poslala grški vladi predlog, ki naj bi po pisanju listov služil kot baza za arbitražne sklepe. Od tega je poteklo več kot mesec dni, a grška

vlada še ni dala odgovora. Bolgarska vlada je stavila neke pogoje za arbitražno reševanje spornih vprašanj, ki se morajo rešiti predno se pristopi k arbitraži. Bolgarija zahteva namreč, da se izloči iz arbitraže nekatera vprašanja, ki jih Grčija zahteva, kakor n. pr. odškodnina za vojno škodo, kar se mora po mišljenju bolgarske vlade reševati po sklepu haaškega razsodišča glede reparacijskih zahtev. Dalje je tu vprašanje gozdov na Rodopskem pogorju, ki ga Bolgarija smatra za interno bolgarsko vprašanje. Čim bodo rešena vsa ta vprašanja, je Bolgarija pripravljena predložiti vsa ostala vprašanja arbitraži.

Mussolini in njegov prijatelj Gualino

Senzacionalna odkritja satiričnega lista »Il Becco Giallo« - Mussolinijev strah pred objavo nekega pisma, ki »duceja« zelo kompromitira

Zagreb, 15. januarja. k. Jutrišnje »Novosti« prinesejo vest, da je v Italiji prepovedan satirični list »Il Becco Giallo«, ki je izhajal v Milanu in ki ga sedaj tiskajo v Parizu. V poslednji številki tega lista, ki je tiskan na zelo finem papirju, da bi se mogel tajno razširiti po Italiji, je obširno poročilo o veliki senzaciji iz finančnih tajen fašistovskega režima in o finančni organizaciji fašistovskega pohoda na Rim leta 1922.

Intimni prijatelj g. Mussolinija Gualino je takrat kupil za 200.000 lir važno pismo, ki zelo kompromitira Mussolinija, ker se v njem odkriva tajna njegovega rimskega pohoda kot tudi tajna vse fašistovske stranke. Gualino je kot premeten finančnik, ki se je hotel čim bolj o koristiti, poklonil to pismo Mussoliniju. In Mus-

solini se je izkazal napram njemu zares neobičajno hvaležnega. V tem tudi tiči kasnejši veliki uspeh Gualina, ki je osnoval veliko tvornico za umetno svilo, čeprav je pozneje ta tvornica izgubila 1 milijardo in 220 milijonov lir, se je moral Gualino zahvaliti svojim sijajnim odnosajem z Mussolinijem, da tvornica ni propadla. Toda medtem je celo mogel plasirati na pariški borzi svoje papirje. Toda evo senzacija. Gualino je sicer res izročil original pisma Mussoliniju, toda prej ga je še fotografiral. Kar naenkrat je sedaj Gualinov veliki kapital, ki znaša 1 milijardo lir, izgubil v inozemstvu in Mussolini se je pričel sila bati, da ne bi izgubil v inozemstvo tudi Gualino sam in objavil sliko usodnega pisma ter tako napravil veliko škodo fašizmu in njegovemu voditelju.

Konferenca o bratovskih skladnicah

Beograd, 15. januarja. l. Danes dopoldne se je v ministristvu za gozde in rudnike začela konferenca zastopnikov Bratovskih skladnic, lastnikov rudarskih podjetij in zastopnikov ministristva. Konferenco je sklicalo ministristvo za gozde in rudnike. Na dopoldanski seji so razpravljali o vprašanju nadaljnjega obstanka Bratovskih skladnic glede na načrt novega zakona o zavarovanju tlavcev, po katerem naj bi se Bratovske skladnice, ki imajo manj kakor 2500 članov, ukinile. Konferenca je enodušno izrazila mnenje, da bi bila ukinitve Bratovskih skladnic škodljiva in da se zato te skladnice nikakor ne smejo ukiniti. Ugotovilo se je, da bi bila ukinitve Bratovskih skladnic v nasprotju z veljavnimi zakoni. Poseben odbor, ki je bil izvoljen za sestavo resolucije, je popoldne delal na resoluciji, ki jo bo konferenca jutri sprejela. Resolucijo bodo odposlali vsem prizadejim ministristvom. Od Trboveljske bratovske skladnice so bili na konferenci navzoči gg. Struc Škrinjar, dalje Arh za drugo skupino strokovna zveza in g. inž. Strgar za rudarsko glavarstvo v Ljubljani.

Imenovanja

Beograd, 15. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog predsednika ministrskega sveta postavljen za policijskega svetnika I. razreda v Ljubljani v 1/4 Karl Pestevšek, svetnik mestne policije v Mariboru.

Sedanja gospodarska kriza manjša nego ona l. 1920/21.

Newyork, 15. januarja. d. V poročilu na letnem običnem zboru delničarjev »National City Bank« je izjavil predsednik Mitchell, da je po dosedanjih izkušnjah trenutno malo povoda proročati skorajšnje zopetno oživiljenje kupčije. Vendar se zdi, kakor da bi kupčije dosegle neko določeno stanje. Pričakovati je, da se bo trenutno stanje kupčije dalo ohraniti. Ker se je industrija že davno prilagodila potrebam trenutka, bo kupčija polagoma pač zopet oživela. Mitchell je poudarjal, da je znižanje blagovnih cen tokrat manjše, kakor je bilo ob zadnji veliki krizi leta 1920 in 1921. Tudi ožrožanje kapitala je sedaj razmeroma manjše, brezposelnost in težave industrije pa manj usodepolne, kakor v letu 1920-21.

»Putnik« bo prodajal tudi znižane vozne listke

Beograd, 15. januarja. AA. S sklepom ministra za promet je dovoljena društvu Putnik prodaja znižanih voznih listkov kakor n. pr. za vse aktivne uslužbenke, uradnike, uradniške rodbine, rezervne oficirje, udeležence kongresov itd.

Petdesetletnica hrvatskega Splita

Split, 15. januarja. k. To leto poteče 50 let, odkar je prišel Split v hrvatske roke. Ta jubilej bodo v Splitu svečano proslavili.

Program zimskosportnih prireditev JZSS

V nedeljo 18. januarja bo pod pokroviteljstvom g. bana smučka tekma na Pohorju.

Ljubljana, 15. januarja. AA. JZSS razglašajo, da obsega prihodnji zimsko-sportni program te-le prireditve:

a) Tekmovanja.

18. januarja. Vztrajnostna tekma na 30 km za prvenstvo Dravske banovine na Pohorju in istočasno za prvenstvo Mariborskega podsaveza v prireditvi MZSP Maribor.

Medklubska patrolno tekmovalje v smuku na 10 km: Sljeme, Zagreb.

Medklubska stafetna tekma na 24 km in propagandna skakalna tekma na Jesenicah SK Bratstvo.

25. januarja. Tekma v skokih za prvenstvo Dravske banovine na Bledu: SK Bled. Tekma v skokih za prvenstvo MZSP v Mežici: MZSP Maribor.

Medklubska tekma na 18 km in propagandno skakanje z udeležbo inozemskih gostov.

Sankaška tekma Sv. Križ—Jesenice: TK Skala, Jesenice.

b) Tečaji.

Pri Sv. Križu nad Jesenicami se vrši smučski tečaj od 15. do 25. januarja pod vodstvom savznega nastavnika g. Joža Pogačarja. Pristop je kljub pričetku še vedno mogoč. Prijavnina Din 100.—, celodnevna oskrba Din 55.—.

Pretoklo nedeljo, 11. januarja, je bil klubski dan ter so se vršile tekme v Planici (2), Kranjski gori, Dovjem-Mojstrani, na Jesenicah, v Bohinju, Trziču, Mežici, na Pohorju (2) in v Zagrebu. Vse tekme so bile distančne tekmovalje, le v Bohinju se je vršila tudi tekma v skokih. Pri vseh tekmah je startalo ta dan skoro 500 tekmovalcev, od teh največ v Bohinju (92). — V nedeljo, 18. januarja se na Pohorju vrši pod pokroviteljstvom g. bana borba za naslov prvaka Dravske banovine, pri katerem bodo startali naši najboljši smučarji, dočim bodo na nedeljski jeseniški tekmi startali prvič avstrijski smučarji.

Velik potres v Meksiku

Newyork, 15. januarja. d. Število oseb, ki so bile pri večeršnjem potresu v Meksiki ranjene, se je v mestu Meksiko zvišalo na 21. Kakih 50 hiš se je podrlo, mnogo drugih pa je bilo zelo poškodovanih.

Zemlja zasula pet deklic

Curich, 15. januarja. AA. Med Mörlom in Birschem v dolini Rohne se je odkrila zemlja in zasula se pet deklic. Štiri deklice so ostale mrtve, dočim so peto s težkimi notranjimi poškodbami komaj rešili.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 15. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Najbrže nobene bistvene izpremembe. Temperatura se bo zvišala.

K otvoritvi kmetske nadaljevalne šole v Trebnjem

Zopet korak k utrditvi kmetske samozvesti — Za strokovno izobrazbo našega kmeta — Pomen združnih organizacij

Dolenjske kmetijstvo je v splošnem v hudi gospodarski krizi. Kdor pozna pogoje našega dolenjskega kmeta, kdor pazno spremlja njegovo življenski boj za obstanek, mora ugotoviti žalostno dejstvo, da naše kmetijstvo hitro pada, se zadolžuje in da mu preti popolno obubožanje. Razmere, ki so zavladale v našem kmečkem gospodarstvu ravno sedaj, so nam ponoven dokaz, da manjka našemu kmetu predvsem prave in zdrave stanovske samozvesti, združnih organizacij, reklame in predvsem strokovne izobrazbe.

Kaj je to stanovska samozvest? To je ona nujna in življenska potreba današnjega modernega časa, ki zahteva, da se vsak stan ali polje osamosvoji na ono višino, da more vzdržati konkurenčni boj za svoj obstoj. Kakor je naš uradnik, trgovec, obrtnik itd. samozavešten, tako je tembolj potrebno, da je tudi naš kmet stanovsko, t. j. kmečko samozavešten in da se že otrese enkrat za vselej one misli naših starih očancev, da je kmet le za trdo, naporno delo, služabnik vsem in vsega, potrpečljiva para, ki naj prenaša hudo in dobro, ker je pač kmet, — vse drugo je pa gospoda. Da se ta nezdrava misel naših starih popolnoma iztrebi iz našega kmeta, da se mu dopove, da je kmet tudi gospod zase, in če ne želimo, da bo naše kmetijstvo vsled silne osamosvojitve drugih stanov potisnjeno popolnoma v ozadje, je tukaj nujno potrebno, da se stanovsko osamosvoji in da se tako tudi uveljavi. Le kadar bo naš kmet stanovsko popolnoma samozavešten — kakor je danes n. pr. danski in holandski kmet — le tedaj bo njegovo udejstvovanje uspešno in smotno. Tedaj bo ta kmečka stanovska osamosvojitve važen faktor za omiljenje hude današnje gospodarske mizerije. Če ne želimo, da bo naš kmet zapostavljen od drugih stanov, pa tudi od podjetnosti drugih naprednejših držav, moramo vcepiti našim kmečkim fantom, bodočim gospodarjem, s kmetijskimi nadaljevalnimi šolami resnico in samozavestno priznanje — kmet sem. Veliko premalo smo do danes storili za kmetijsko osamosvojitve in to je velik vzrok gospodarske krize. Zato je nujna potreba, da se ustanovi v vsakem kraju, kjer je osnovna šola, še kmetijsko nadaljevalna šola za odrasle kmečke mladino.

Drugo so tukaj združne organizacije. Kaj je namen takih organizacij? Združne kmečke organizacije predstavljajo oni kmečki forum, ki skrbi, da kmet proda svoj pridelek direktno onemu, ki ga uživa — uporabniku — brez tretjega ali še četrtega posredovalca, t. j. brez kupčevalcev, na ta način, da proda svoj pridelek res za ono ceno, ki je uveljavljena za dotični proizvod na trgu, ne pa da prodaja s pomočjo brezvestnih posredovalcev in spekulantov svoje pridelke za skrajno žaljive cene, ki so ravno danes, kakor v zasmeš tako nizke vsem poljskim proizvodom, da kmet skupi za svoje blago komaj četrtino one cene, ki jo plača uporabnik še le na trgu. Temu drugemu kmečkemu zlu, ki nosi tudi velik del soodgovornosti za hudo današnjo gospodarsko krizo, se da odpomoči s stanovskimi kmečskimi združnimi organizacijami. Tudi v tem pogledu so nam lahko vzor kmetje Danci in Holandi, ki so našli rešitev svojega gospodarstva v združnih organizacijah, ki so jim sedaj življenska potreba, vir sreče in blagostanja. Našemu ljudstvu, posebno pa naši kmetijski mladini, je nujno potrebno, da se razkrije pomen teh organizacij za njegovo uspešno gospodarstvo, treba je, da se organizira v takih združenjih, in uspehi za omiljenje gospodarske krize ne bodo izostali. In tukaj se zopet vidi nujnost po kmečko-nadaljevalnih šolah v vsakem okraju, katere naj kmečko mladino v tem smislu vzgoje in vzbude zaupanje v kmečke združne organizacije. Samozavestno priznanje, kmet sem, medsebojni stiki v združnih organizacijah bo okrepilo splošno naše narodno kmečko gospodarstvo, ki bo prineslo blagostanje kmetu, narodu in državi.

Tretnje, kar manjka še za uspešno uveljavljanje našega kmeta in njegovih kmetijskih proizvodov in pridelkov, je uspešna reklama. Kaj je reklama? Reklama je ona sila v poslovnem svetu, ki daje na eni strani prodajalcu možnost uveljaviti svoje dobro blago na trgu in ga vnovčiti, na drugi strani pa porabniku možnost nakupa po odgovarjajoči vrednosti in ceni v obojestransko korist, v korist prodajalca in kupca. To je namen pošteno poslovne reklame današnjega časa in poslovnega sveta. Kakor vrši danes trgovec, obrtnik in vsakdo za svoje blago uspešno reklamo, tako je nujno potrebno, da vrši za svoj pridelek pošteno in uspešno reklamo tudi naš kmet. Le z reklamo se more danes na trgu uveljaviti neko blago, le z reklamo moremo kupca prepričati o dobri kakovosti blaga, mu ga prodati, si pridobiti njegovo zaupanje in še bodočo naklonjenost. Ako bo imel naš kmet dobro reklamo za svoje pridelke, uspeh ne bo izostal in naše narodno gospodarstvo se mora izboljšati za ves kmečki in od tega odvisni drugi življenjski. Vsakdo ve, da se dela reklamo za različno ali pa tudi za isto blago na razne načine. Eni z uspehom, drugi manj uspešno. Uspešna je le tedaj, ako je popolna in na višku z vsemi dopustnimi sredstvi za ono panogo, za katero se vrši, manj uspešna pa je ona, ki se vrši zgolj iz dobičkaželosti ne glede na dobro in pošteno postrežbo kupca. Zato je nujno, da se reklama vrši previdno in načelno pošteno, kajti le s tako reklamo se boljše gospodarstvo, vsak drugi poizkus pa more blago na trgu le uničiti in odvrtiti kupca enkrat za vselej. Kakor je torej reklama za današnji poslovni svet življenska važnost, tako je važna tudi za našega kmeta. Ali pa more kmet uspešno vršiti reklamo za svoj pridelek? More, ampak le tedaj, kadar jo boče vršil ne kot posameznik, ampak kot ena celina. Tukaj se nam pokaže zopet potreba samostojne kmečke osamosvojitve v kmečkih združenjih, katere naj bi kot eno zase izvršile reklamo za svoje izdelke in pridelke ter organizirale prodajo vsakega tudi najmenjše kmečkega

pridelka s pomočjo kmečkih združenj. Tudi tukaj bi se marsikaj naučili od danskega in holandskega kmeta. Premalo ali skoraj nič smo storili v tem pogledu, ker večina našega kmeta niti ne ve, da reklama sploh obstoji, kaj in kakšnega pomena je zanj samega, kakor i drugi poslovni svet. Zato je namen kmečko-nadaljevalnih šol, da vse to našemu kmečkemu narasčaju razkrijejo, da mu odkrijejo resnico, da se je treba predvsem stanovsko osamosvojiti, združiti se v kmečkih združenjih, ustvariti si z dobro reklamo prodajni trg ter se strokovno izobraziti.

Strokovna izobrazba je življenski pogoj vseh stanov, tako tudi kmečkega. Le strokovno izobražen kmet bo mogel uspešno gospodariti, kadar bo znal uporabiti in izkoristiti vsa moderna sredstva za napredek kmečkega gospodarstva, in končno le on bo mogel vzdržati boj za obstanek in omiliti postopoma hudo današnje gospodarsko krizo, katera stiska danes posebno kmeta na rob gospodarskega propada. Zelo važno nalogo vrše v tem pogledu kmečke nadaljevalne šole in ravno te posvečajo kmečki izobrazbi, t. j. strokovno-kmečki izobrazbi, vso pozornost.

Tako se je pri nas v Trebnjem ustanovila na pobudo g. učitelja Marjana Tratarja in na inicijativo župana g. Josipa Zupančiča kmečko-nadaljevalna šola, ki je bila v nedeljo svečano otvorjena. Otvoritev se je izvršila ob navzočnosti celokupnega odbora, učiteljskega ter zastopnika g. sreskega načelnika kmetijskega referenta g. Malaska iz Novega mesta. S svečanim nagovorom na navzoče in na zbrane učenke je predsednik g. župan Josip Zupančič otvoril šolo z zahvalo vsem, ki so pomagali, da se je šola v tako hitrem času ustanovila in z željo, da bi uspeh ne izostal. V daljših besedah je nato orisal pomen kmečko-nadaljevalne šole zbranim učencem sreski kmetijski referent g. Malasek, ki je tudi obljubil svojo pomoč pri pouku. Svoj pomembni govor je zaključil z vzklikom Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki tako modro vlada in skrbi predvsem za interese kmečkega ljudstva. Nato je govoril še dekan g. Ivan Tomažič o potrebi te šole, naker je vodja kmečko-nadaljevalne šole g. Marjan Tratar prečital zbranim učencem pregled tvarine, ki se bo poučevala. Na koncu je bila odposlana pozdravna brožavka g. banu dr. Marušiču sledeče vsebine:

O otvoritvi kmetijsko-nadaljevalne šole v Trebnjem pošiljam najvdanejšje pozdrave in se pripravljamo za naklonjenost.

S tem je bila otvoritev končana in pričelo se je takoj s poukom. Kot prvi je podučeval kmetijski referent g. Malasek, drugo učno uro je pa imel priznani naš kmečki strokovnjak gosp. Hubert Tomšič. V šolo je vpisanih 26 učencev. Tako je Trebnje tudi v tem pogledu storilo svojo dolžnost in vsi želimo kar največ uspeha vsem učencem, požrtvovalnemu učitelstvu pa naša iskrena zahvala. M. Srpčan.

Kaj je z »montafončkom«?

Se živi! O njem bodo pričali potomecem debeli akti zaradi razdrte kupčije

Trebnje, 14. januarja. Veliko se je že pisalo, še več pa govorilo, o debelem Terankinem volu iz Doline pod Križem pri Trebnjem. Saj ni čudo, da si je pridobil tako velik sloves — tehtal je preko 1400 kg. To čudo so hodile gledat trume radovednežev od blizu in daleč, v prvi vrsti pa seveda mesarji, nekateri celo iz inozemstva. Premetena Mina, lastnica vola, je pa tudi izrabila to ugodno priliko in pobirala celo vstopnino. Mnogo je bilo med njimi resnih kupcev, večina j pa poznala Minino slabost, da prav rada umakne v kupčiji besedo, in so ji ponujali in dodajali šume »jurjev«. Bajne svote so pa bile samo navidezne in so seveda pregnale resne kupce. »Montafonček« je pa dalje užival Minine dobrote od zabeljenih žgancih do rumene pšenice. Živel je in užival dolgih 6 let, ne da bi prestopil prag hleva. Pred dobrim mesecem pa ta voliček ni hotel več vstati, in zaman je bilo pripravljanje žalostne vstaje. Nekaj časa si je pomagala s pomočjo sosedov in s kolmi, potem pa tudi »kontrapez« ni več spravila predebelega montafončka na tla otekle noge. Popuščati je začel voliček v teži in popu-

ščati je začela Mina v ceni. Našel se je kupec in pogodila sta se za ceno, katere naj bi nihče ne izvedel.

V torek 13. t. m. naj bi klali, in sicer kar na mestu, ker bi bil sicer transport iz doline nemogoč. Zakaj ravno 13? V dolini se je zbralo ljudi za cel shod, med njimi tudi vsa poročevalca. Pred hlevom je bila postavljena močna mesarska rema, kjer naj bi visel naš montafonček, in čakali so nestrpno samo še mesarja. A mesarja ni bilo, poslal je samo sla. Ko je Mina

Ljubljanska splošna bolnica je prenapolnjena

Lani je mogla sprejeti 18.643 bolnikov, 4091 jih je pa morala odkloniti

Uprava splošne bolnice je izdelala statistično poročilo za lansko leto, iz katerega posnemamo naslednje zanimive podatke:

Na kirurgičnem oddelku

je bilo sprejetih lani 4904 moških in 2840 žensk. Umrlo je 116 moških in 49 žensk. Šef tega oddelka je primarij dr. Dergane. Na oddelku službujejo še primariji dr. Mlinar, dr. Blumauer in dr. Jug, asistenta dr. Kramarič in dr. Gusej, ki pa je sedaj na študijskem dopustu.

Na internem oddelku

je bilo sprejetih 1847 moških in 1629 žensk. Umrlo je 148 moških in 112 žensk. Primarij oddelka je g. dr. Jenko, asistent pa dr. Merčun.

Na otološkem oddelku,

to je na oddelku za bolezni v nosu, ušesu in grlu, je bilo sprejetih 745 moških in 713 žensk. Umrlo je 9 moških in 5 žensk. Primarij je dr. Pogačnik, sekundarni zdravnik dr. Pompe.

Na dermatološkem oddelku,

to je na oddelku za spolne bolezni, je bilo sprejetih 714 moških in 584 žensk. Umrlo je 6 moških in 7 žensk. Primarij je dr. Demšar.

Na okulističnem oddelku

za bolezni na očeh je bilo sprejetih 1428 moških in 1054 žensk. Umrlo je 1 moški. Primarij je dr. Ješe, asistent pa dr. Basin.

Na infekcijskem oddelku

je bilo sprejetih 198 moških in 222 žensk. Umrlo je 13 moških in 18 žensk. Primarij je dr. Derč, sekundarna zdravnica dr. Kolarjeva.

Na živčnem in opazovalnem oddelku je bilo sprejetih 331 moških in 291 žensk. Umrlo je 17 moških in 9 žensk. Primarij je dr. Robida.

Na otroškem oddelku

je bilo sprejetih 612 otrok moškega spola in 531 otrok ženskega spola. Umrlo je 73 moškega spola in 51 ženskega sp. Primarij je dr. Derč, asistentinja dr. Praprotnikova.

Na vseh oddelkih je bilo sprejetih skupaj 18.643 bolnikov, umrlo pa jih je 634.

Za poškodnami je bilo pripeljanih v bolnico 2260 moških in 1222 žensk. Umrlo jih je 45.

Samomorilcev je bilo pripeljanih v bolnico 13 moških in 15 žensk. Umrlo je 6 moških in 2 ženski.

Za škrlatinko je bilo pripeljanih v bolnico 167 moških in 135 žensk. Umrlo je 6 moških in 11 žensk.

Tuberkuloznih je bilo pripeljanih v bolnico 395 moških in 367 žensk. Umrlo je 52 moških in 32 žensk.

Za davico je bilo pripeljanih v bolnico 116 moških in 105 žensk. Umrlo je 11 moških in 6 žensk.

Kolikor bolnikov ni umrlo, so zapustili bolnico popolnoma zdravi ali pa v zboljšanem stanju. Zanimivo je, da je bilo predlanskim sprejetih v bolnico 17.836 bolnikov (lani torej 807 več), radi pomanjkanja prostora pa je bilo odklonjenih 2990. Kako zelo trpi bolnica zaradi pomanjkanja prostora, je najbolj razvidno iz tega, da je morala lani odkloniti 4091 bolnikov, ki so jih prepeljali iz najoddaljenejših krajev Dravske banovine.

Vsi oddelki splošne bolnice so prenapolnjeni z bolniki. Danes n. pr. mora ležati na tleh na kirurgičnem oddelku 15 bolnikov.

Nujno potrebno je, da prično s povečanjem splošne bolnice. Ta bi se tudi dala razbreme-

prebrala prineseno pismo, jo brez besed ubere gor v Ravne, k tistemu možu, kateri je bil priča sklenjene kupčije. Med škodoželjno množico je pa zašušljalo: »Vola ne marajo, kupčija se je razdrla. — Kupčija se je pa razdrla zato, ker je buje montafonček že neuziten. Priiti bo pač moral živinozdravnik, ki bo odločil o končni usodi našega montafončka. V kolikor pa poznamo Mina, bodo še najbrže sodnijski akti pričeli poznim redovom o debelem volu in razdrti kupčiji. — an.

Posvetovalnica za noseče v Mariboru

Posluži se je vsaka žena brezplačno v času nosečnosti.

Cepnav je nosečnost povsem normalen fiziološki proces, je vendar mnogokrat opaziti nenormalen potek tega procesa. Velikokrat nastanejo pri tem komplikacije, ki bi lahko uplivalo neugodno na potek poroda ali ogrožajo zdravje in tudi življenje žene, ako se ne posluži pravočasno zdravniške pomoči. Brezdvoma se žena zaveda tega ter si v tej dobi poišče zdravniškega posveta, ako ji le dopušča njeno gnetno stanje.

Toda velikokrat je v današnjih časih težko manjpremožnim slojem žrtvovati pičel, za vzdrževanje družine potreben novec za to, čeprav tako potrebno svrbo.

Vodstvo Zdravstvenega doma se je zato odločilo osnovati brezplačno posvetovalnico za noseče, katere se lahko posluži vsaka žena v času nosečnosti.

Posvetovalnico bo vodil primarij porodniškega oddelka mariborske bolnice. Posvetovalnica posluje vsak petek od 4-5. ure popoldne, počenši s petkom 23. januarja 1931. v prostorih Zdravstvenega doma, Koroščeva ulica 3.

Za priključitev k občini Sevnica

prosita občini Zigrski vrh in Brezovo, in to iz raznih gospodarskih, upravnih in verskih razlogov.

Sevnica, 14. januarja.

V nedeljo 11. januarja se je javila deputacija (posestniki Slemenšek, Zvegljič, Petelin, Teraž, Sinkovič, Gabrič in Divjak) iz vasi Brezovo, Čanje in Zagrac pri županu občine Sevnica, ki je intervenirala, da bi s pomočjo plebiscita pripadle katastralne občine Zigrski vrh in Brezovo k občini Sevnica in ne k občini Blanca kot doslej. To pa iz sledečih važnih gospodarskih, upravnih in tudi verskih razlogov.

Ti katastralni občini pripadajo danes k sevniki fari, a k občini Blanca, kljub temu, da teritorialno gravitirajo k sevniki občini. Tako so nekatere vasi oddaljene 10-15 minut od trga Sevnica, a vendar pripadajo zaradi nesmotre razdelitve k občini Blanca, ki je 1 uro oddaljena. Ta priključitev je že stara želja omenjenih katastralnih občin. Zato so se posestniki trdno odločili, da z vsemi svojimi močmi podpirajo težnje svojih soobčanov, saj so upravičeni iz upravnih in gospodarskih razlogov. S tem pa bi Sevnica pridobila najboljše gospodarje, ki so danes v blanški občini. Vabi jih pa tudi promet, boljše gospodarske razmere in napredek, ki v Sevnici pod spretnim vodstvom narašča od dne do dne.

Zato so se omenjeni posestniki s prošnjo obrnili do upravnih organov trške občine Sevnica, da podvzame ta vse korake, da se te težnje prebivalcev upoštevajo.

Kultura

Razstava madžarske umetnosti v Beogradu

Priznati moram, da je v zadnjih dveh letih, odkar ima Beograd reprezentativno Umetniški paviljon na Malem Kalemegdanu, zelo poraslo zanimanje za upodabljačo umetnost. Prostori so stalno oddani za celo sezono naprej. Občinstvo posveča sorazmerno dovolj paznje posameznim razstavam in z zanimanjem sledi novim hotenjem umetnikov. Beograd je v zadnjem času sploh postal pomembno središče naše mlade umetnosti. Umetniki iz vseh vetrov naše države so se naselili v njem in celo aktivno delajo. To se jasno odraža v samih razstavah, ki jih je v minolem letu bilo osemnajst.

V zadnji sezoni smo poleg del domačih umetnikov videli bolgarskega impresionista Taneva, francosko grafiko XIX. in XX. stoletja in važno razstavo ruske emigracijske umetnosti, ki je bila rekordno obiskana (10.500 oseb) in na kateri je bilo prodanih del za vsoto 516.000 Din. V krog inozemskih razstav spada tudi sedanja razstava madžarskih umetnikov.

Z Madžari smo na severu mejali, pa se kljub temu zelo malo poznamo. In to ne samo v likarstvu in kiparstvu, ampak tudi v književnosti, glasbi itd. Zato je treba poizkus gotovega kroga madžarskih upodabljačih umetnikov, ki so aranžirali kolektivne razstave v vseh sosednjih državah in ki sedaj razstavljajo v Beogradu, toplo pozdraviti. Naši umetniki so se že odločili, da na

pomlad obisk vrnejo. Razstavili bodo v »Nemzeti Salonu« v Budimpešti.

Par pogledov na samo razstavo! Umetniki, ki so na njej zastopani, so po velikih večini početniki madžarske moderne pred desetletji in so danes na višku svojega ustvarjanja, nekateri pa tudi že na koncu umetniške kariere. Ekstremistov — levičarjev na razstavi ni. Cela dvorana kaže neko umirjenost, enotno linijo in sigurnost občenem.

Razstavo nosi vsekakor *Ivanyi-Grinvald Bela*, ki je razstavil čez 30 del, pretežno pokrajini. Je strog impresionist z mojstrsko paleto in širokim okusom. Takoj za njim bi po stvariteljski svojstvenosti uvrstili *Gyula Rudnyai*, ki je s pet in dvajsetimi olji (večinoma pokrajine) pokazal vso moč svojega realističnega talenta. Marsikod sem opazil neko formalno zastarelost na njegovih platnih, posebno kar tiče tehnike. Omeniti moram še kolorista *Ivana Csoka*, arhitektonsko poudarjenega modernista *Vilmosa Aba-Novaka*, ki se z uspehom spušta v kubizem, ljubko domačnostnega *Arpada Bardoca* (pastela »Polakte« in »Ania« oba že prodana), tipika madžarskega podeželja *Adolfa Fenyesa*, oblikovno zastarelega *Oskarja Glaza* z motivi madžarske pustice, minucioznega *Ferenca Hatvanyja* (dva ženska akta), dekorativnega *Dezsöja Pechi Pilcha* s sodobnim podajanjem in občutno poudarjeno francosko šolo in morda najodbojnejše med vsemi zastopanimi umetniki, *Janoša Vaszaryja*, ki je širok akvarelski kozmopolit z močnim nagnjenjem k dekorativnosti. Vseh slikarskih imen je na razstavi 37 s 183 deli.

Kiparskih del je po obsegu daleč manjši (17) in manj reprezentativen. Razstavljene so radi pre-

voznih težkoč same minijature, večinoma v bronu. Samo omenil bi imena *Istvan Seintgyörgyi*, *Jožef Rona* in *Ede Lux*.

T. P.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 16. januarja: Zaprto.

Sobota, 17. januarja: »Glavni dobitke«. Red A.

Nedelja, 18. januarja ob 15. uri: »Princeza in pastirček. Izven. — Ob 20. uri: »Mercadete«.

Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 19. januar: »Sveti plamen«. Red C.

Torek, 20. januarja: Zaprto.

Opera.

Petek, 16. januarja: Zaprto.

Sobota, 17. januarja: »Nina nana, punčka moja«.

Mladinska operna predstava. Figurina, balet. Red B.

Nedelja, 18. januarja: ob 15. uri:

Ob 20. uri: »Faust«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 19. januarja: Zaprto.

Torek, 20. januarja: »Mignon«. Gostovanje Ju-lia Betetta. Red A.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Petek, 16. januarja: Zaprto.

Sobota, 17. januarja ob 20. uri: »Odgodena noč«.

Premijera.

Nedelja, 18. januarja ob 15. uri: »Lutka«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Odgodena noč«.

Torek, 20. januarja ob 20. uri: Plesni večer

Olge Solovljove. Izven.

Dnevne vesti

— Imenovanje g. dr. A. Kramerja za poslanika v Pragi. Včerajšnje Službene novine priobčujo ukaz Nj. Vel. kralja, s katerim je na predlog zunanjega ministra in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v Pragi g. dr. Albert Kramer, bivši minister in član Vrhovnega zakonodajnega sveta ter dosedanjí direktor dnevnika »Jutro«. Čestitamo!

— Iz ministrstev. Za šumarskega pripravnika 5. skupine II. kategorije pri direkciji šum občin v Vinkovcih je imenovan g. Oskar Likar. — Za carinskega pripravnika k glavni carinarnici v Mariboru je imenovan Mihajlo Simić, carinski pripravnik carinarnice v Ljubljani. — Za carinika v carinarnici v Smederevo g. Viktor Kobal, carinik carinarnice v Virovitici.

— Letos bodo posadili 24.000.000 kg tobaka. Letošnji odkup tobaka se je pričel v južni Srbiji 15. decembra in bo trajal do začetka marca. V Hercegovini so začeli z odkupom 10. novembra. Uprava državnih monopolov pričakuje, da bo letos odkupila okoli 16.200.000 kg tobaka, in sicer največ v Vrbaski banovini (7 milijonov 200.000 kg). Kakovost tobaka je letos mnogo boljša nego lani. Letos bo uprava monopolov dovolila sadilem, da smejo saditi do 24.000.000 kg tobaka.

— Volilo 3.000.000 Din. Srbsko prosvetno in kulturno društvo »Prosveta« v Sarajevu je vpisalo med svoje dobrotnike Milana in go. Zorko Nikolić. Nikolić je beograjski lekarnar, njegova soproga pa profesorica na ženski učiteljski šoli. Zapisala sta »Prosveti« svojo hišo v Beogradu, ki je vredna 3.000.000 Din.

— Žična železnica pri Novem Marofu. Iz Varazdina poročajo, da je neko lesno podjetje pri Novem Marofu zgradilo žično železnico do postaje Marof. Dolga je 10 in pol km in je stala 2.000.000 Din. Z njo bodo vozili les in gradbeni material iz gozdov na postajo.

— Težka avtomobilska nesreča. Iz Mostara poročajo o težki avtomobilski nesreči, ki se je pripetila na cesti Osuše—Imotski. Prevrnil se je potniški avtobus, ki vozi na progi Split—Mostar. Avtobus je bil poln potnikov, od katerih se jih je ponesrečilo 12.

Danes je izšla najnovejša številka ilustriranega družinskega tednika »ROMAN«, ki prinaša razen svoje običajne pester vsebine v filmski rubriki prav posebne zanimive članke o Greti Garbo in vsebino njenega prvega govorečega filma »Ana Christie«, kot brezplačno prilogo pa ima krasno dopisnico s sliko Grete Garbo. Vsaka številka »Romana« stane samo 2 dinarja. Dobite ga v vsaki trafiki. 459

— Grafični dom pod streho. Grafični dom je pod streho. Ob tej priliki so grafiki priredili predvčeršnjim delavcem, ki so pri stavbi zaposleni, lepo presenečenje. Dali so jim posebne nagrade, in sicer enodnevno mezdo s 10% naplačila. Predsednik organizacije g. Drago Kossem je delavcem razložil prizadevanje grafikov, da so si mogli zidati svoj dom in se je zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je dom že pod streho. Ljubljanska gradbena družba, ki stavbo zida, je pa zopet dokazala, da je kos vsem nalogam modernega stavbarstva.

— Zagrebčani mnogo pijejo. Po statistiki popijejo v Zagrebu mnogo alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Na vsakega odraslega meščana je odpadlo lani od vsega konsuma okoli 4 hl alkoholnih pijač. A na vse meščane niti po pol litra brezalkoholnih pijač.

Špela: Kam pa v soboto?
Tone: V soboto greva pa v Tržič na VII. planinski dirnjak! 457

— Nov intendant sarajevskega gledališča. Za novega intendantu sarajevskega gledališča je imenovan profesor Milutin Janušević.

— Nehigijena v sarajevskih pekarnah. Na zadnji seji Delavske zbornice v Sarajevu so poročali tudi o pregledu pekarn. Pregledali so 69 pekarn, v katerih je zaposlenih 99 delavcev. Pri nočnem delu so zasačili 17 vajencev izpod 18 let. V dveh delavnicah so ležali delavci na praznih vrečah, v eni delavnici pa kar na polnih vrečah z moko. Najhujše čistočo so ugotovili samo v 32 delavnicah, 19 delavnic deloma ni odgovarjalo higienskim predpisom, v 12 pa je bil red tak, da so jih morali takoj zapreti.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398

— Velik ples Jadranske straže v slovanskih narodnih nošah bo 24. januarja 1931 v Unionski dvorani v Ljubljani. 865

— Aretacija milijonarja. V Čačku in okolici je vzbudila največjo senzacijo aretacija milijonarja Nikola Nikolića, bivšega predsednika čačanske hranilnice. Ovadila ga je hranilnica zaradi zlorabe službenega položaja.

— Tri vasi so se stople zaradi dekleta. Zaradi nekega dekleta so bili že dalje časa sprti fantje iz treh vasi pri Lubuški. Fantje iz vasi Blizanac in Vidovići so začeli vojno z mladeniči iz Krehinja Grada. Spopadli so se s kamenjem, noži in samokresi ter puškami. V bitki je izgubil življenje neki deček popolnoma nedolžno, več fantov pa je bilo težko ranjenih.

— Vreme. Barometer je kazal v Ljubljani včeraj ob 7. uri 763,7, v Mariboru 764,8, termometer pa v Ljubljani 0, v Mariboru —2,2. V Ljubljani je pihal jug, v Mariboru je bilo mirno.

Povsod v državi je bilo megleno. Deževalo je v Ljubljani (0,3 mm), Kumboru (5 mm), na Rabu (1 mm) in na Visu (5 mm). Najnižja temperatura je bila v Ljubljani —2,2, v Mariboru —3, v Mostaru 3, v Zagrebu —3, v Beogradu —4, v Sarajevu —2, v Skoplju —1.

Ljubljana

Petek, 16. januarja 1931., Marcel. Pravoslavni: 9. januarja, Malahija.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Leustek na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

■ Svetosavska proslava v Ljubljani. Srpska pravoslavna cerkevna občina v Ljubljani priredi tudi letos običajno proslavo sv. Save dne 27. januarja. Proslava bo dopoldne ob 9. uri za šolsko mladino, zvečer ob 20. uri pa za odrasle. Obe proslavi bosta v šolski dvorani na Taboru. Večerni spored je letos sestavljen z vso pažnjo. Sodeluje mešani zbor in solisti obeh državnih učiteljskih pod vodstvom prof. g. Emila Adamiča. Posebnost te proslave bodo alegorične slike iz naše zgodovine, katere bo sestavil član Sokola I. g. Ryška. Pri slikah sodeluje nad 100 oseb. Sviral bo priznani orkester narodnega železničarskega društva »Sloga«. Domačin letošnje proslave je g. Živko Lukič. Višji uradnik v p. Podoben spored še objavi. Čisti dobiček letošnje sv. Savske proslave je namenjen zgradbi nove pravoslavne cerkve v Ljubljani. Ker se bo spomladi pričelo z zidanjem cerkve, računa odbor, da bodo tudi letos pohiteli vsi narodni krogi brez razlike na to vsakoletno priljubljeno narodno prireditev.

■ Predavanje Slavističnega kluba. Slavistični klub DSFF v Ljubljani priredi v nedeljo 18. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v dvorani Filharmonične družbe (kino Matica) svoje drugo javno predavanje. Predaval bo g. pisatelj F. S. Finžgar »O slovenskem kmetu«. Vstopnine ni.

■ Društvo »Sočar« vabi člane in prijatelje na zelo važno predavanje, ki bo v soboto 17. t. m. v salonu pri Levu. Govoril bo odvetnik g. dr. Ivan Marija Čok o kolonizacijski akciji Južne Srbije. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop vsem prost — vsi dobrodošli.

■ Izredni občni zbor »Kola jugoslovanskih sester« v Ljubljani bo 23. januarja 1931 ob 17. popoldne v društvenih prostorih Rimska cesta št. 9, pritrliče.

■ Odprta noč in dan so groba vrata! Umrli je, kakor smo že včeraj poročali, nenadne smrti ga. Ana Lapajne, rojena Pruscha. Pokopali jo bodo danes ob pol 15. iz hiše žalosti Sv. Petra čes'a 79 k Sv. Križu. — Naj počiva v miru, žalujemo naše sožalje!

■ Finžgarjeva proslava v drami. Kakor že javljeno, proslavi Narodno gledališče v Ljubljani v ponedeljek 9. februarja 60-letnico pisatelja Fr. S. Finžgarja. V režiji prof. Sesta se bo vprizori v novi zasedbi in inscenaciji Finžgarjev »Divji lovec«.

■ Gospa Zlata Gjungenac-Gavella, stalna članica naše opere. Z današnjim dnem nastopi stalno mesto v naši operi odlična sopranistka Zlata Gjungenac-Gavella, ki jo dobro pozna in visoko ceni naša gledališka publika, saj je že gostovala na našem odru. Njen prvi nastop kot članica ljubljanske opere bo v nedeljo zvečer. Poje vlogo Margarete v operi Faust. Isti večer igra Mefistofeles g. Križaj.

■ Prihodnji teden nastopi v operi g. Betteto, odlični pevec, ki je letošnjo sezono član velike državne opere v Monakovem. Tekom mesecev je dosegel pri zelo kritični velikomestni publikii in kritiki zelo lepe, zavirljive uspehe. Opozarjamo vse ljubitelje lepega petja na to gostovanje našega rojaka.

■ Prihodnja premijera v drami. Vprizori se vaška šala »Trije vaški svetniki«, katero so v originalu lansko leto izvajali Tegerseerji z največjim uspehom na prvem svojem gostovanju v Ljubljani. Prevod je oskrbel član drame g. Ivan Cesar. Režira delo g. Lipah. O zasedbi prihodnjici.

■ Pevski zbor Glasbeno Matic. Važna vaja mešanega zbora bo danes v petek ob 20. uri.

■ Potres v oddaljenosti 9400 km. Seizmograf zavoda za meteorologijo in geodinamiko v Ljubljani je beležil v četrtek 15. t. m. močan potres v oddaljenosti 9400 km s početkom ob 2. uri 3 min. in 58 sek. Potres je trajal nad 2 uri.

■ Dve nesreči. Albina Podborška, 23letnega mesarskega pomočnika je pri klanju v mestni klavnicni ugriznil prašič v levo roko. — Marija Sušteršič, 7letna hčerka zidarskega pomočnika iz Tačna pod Šmarno goro je pri sankanju tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko.

■ Zavoj obleke ukradel. Služkinja Josipina Tratar je okrog 21. odločila za svojo hišo v Orlovi ulici 7 na nezaprtem prostoru zavoj obleke v vrednosti 400 Din ko se je ob 23:30 vrnila, je opazila, da je zavoj z obleko nekdo ukradel.

■ Poskušan vlom v sedlarsko delavnico. Sedlarski mojster Stefan Vinček, stanujoč na Glincah, Tržaška cesta 9, je prijavil policiji, da je v noči od 13. na 14. t. m. poskušal neznan tat vlomiti v njegovo delavnico na Celovski cesti 42, kar je spoznal iz tega, ker je našel močno poškodovano ključavnico na vratih.

■ Nogavice ji je ukradel. Zasebnica Frančiška Kvas, stanujoča v Ciglerjevi ulici 16, obč. Moste, je prijavila policiji, da ji je neznan tat ukradel okoli 18:30 iz nezaklenjene predsope par volnenih nogavic, v vrednosti 45 Din.

■ Tat v čakalnici. Dijaku Ivanu Müllerju s Celovške ceste 49 sta bila ukradena iz čakalni-

ce zobozdravnika dr. Veržona na Cankarjevem nabrežju 1 od 11. do 12., ko je bil v zobozdravniškem ateljeju, karirasta čepica in šal v vrednosti 100 Din

■ Vlom v Mostah. Gostilničarki Jožefi Bajc iz Marenčičeve ulice, občina Moste, je neznan tat odnesel ponoči iz zaklenjene gostilniške kuhinje 2 škatli cigaret 1 kg trapistovskega sira in za 50 Din kovanega drobiža v skupni vrednosti 230 Din. Tat je prišel v kuhinjo s tem, da je s ponarejenim ključem odprl vežna in kuhinjska vrata.

Jamova razstava v Ljubljani

Včeraj so dosepele iz Zagreba Jamove slike, ki so bile razstavljene v Utrichovem salonu. Slikar Jama priredi razstavo svojih del tudi v Ljubljani. Otvoritev bo v nedeljo dopoldne v Jakopičevem paviljonu. Razstavljenih bo okoli 80 novejših del, ki predstavljajo večinoma motive ob Kolpi in ob Plitvičkih jezerih.

Ustanovni občni zbor ljublj. podružnice SLD

Ljubljana, 15. januarja. Nocoj se je v Kolo-dvorski restavraciji vršil ustanovni občni zbor ljubljanske podružnice Slovenskega lovskega društva. Po kratkem informativnem govoru odvetnika dr. Ivana Tavčarja v imenu pripravljalnega odbora je odvetnik dr. Lovrenčič prebral spomenico notarja Hafnerja na ustanovni občni zbor in poudaril, da so smernice spomenice hvale vredne. Predlagal je nato za predsednika, ki se voli za tri leta, odvetnika dr. Tavčarja. Pri volitvah predsednika je dobil največ glasov (67) odvetnik dr. Ivan Tavčar, protikandidat dr. Fran Lokar pa 59 glasov. Izvoljen je bil dr. Ivo Tavčar. Občni zbor ob zaključku lista še traja.

Maribor

m Iz Sokola. Danes v petek ob 20. uri bo v društveni sobi seja prednjaškega zbora Sokola matice. Zaradi tega odpade članska telovadba. Redna telovadba moške dece od 10 do 14 let se prične v torek 20. t. m. v realni telovadnici. Telovadne ure bodo vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure.

m Slovenski hišni posestniki se naprošajo, da se polnoštevno udeležijo nedeljskega občnega zbora Društva hišnih posestnikov, ki bo ob 9. uri dopoldne v pritlični dvorani hotela »Orel«.

m Obratovanje v Mestni klavnicii 1. 1930. V lanskem letu je bilo v Mestni klavnicii zaklanih 379 bikov, 1369 volov, 3374 krav, 698 telic, 3514 telet, 421 ovc, 103 kozličev, 7893 prašičev s težo nad 50 kg, 936 prašičev pod 50 kg, 14 prašičkov in 480 konj, skupaj tedaj 19.181 živali s skupno težo 3.556.112 kg. Razen tega so privržali zaklane živali na trg tudi slaninarji iz okolice.

m Lutkovo gledališče. V sokolskem lutkovem gledališču v Narodnem domu se ponovi v nedeljo popoldne ob 15. uri vesela tridejanka »Gašperček čarovnik«.

m Razvoj pekovske obrti v Mariboru. V Mariboru se je po osvobojenju zelo dvignilo število vseh obrti, posebno gostilniških, pa tudi pekovskih. Tako je bilo poprej le 20 pekarn, sedaj jih je pa že 46. Ker se mesto ni v istem tempu razvijalo, je jasno, da pomeni ta hipertrofija poslabšanje eksistenčne možnosti posameznikov.

m Borza dela v Mariboru išče nujno: krojača, čevljarja, 3 železostugarje, mlinarja, kovača, soboslikarja, črkoslikarja, kolarja, 15 vinčarjev in pristavnikov, kočijaža, fotografa, ključavničarja za izdelovanje modelov, več vajencev natakarske, mizarske in kovaške obrti, trgovsko pomočnico (dobro računarko), blagajničarko za gostilno, 14. služkinj, 8 kuharic, servirk, 2 plačilni natakari, strojno pletiljo, šiviljsko vajenko, pletiljo in modistiško pletiljo.

m Mariborski Babilon. Že več časa opažamo, da postaja naš Maribor pravi pravcati Babilon. Kjer je Bog, kakor pravi Sveto pismo, jezike zmešal. Posebno pa to opažamo med trgovci, obrtniki in raznimi zastopniki in agenti. Od vseh vetrov in narodov prihajajo in si iščejo v našem slovenskem mestu »ljubljenjo deželco«. Posebno številno so zastopani izraelskega ljudstva, ki je bilo do osvobojenja skrajno maloštevilno zastopano. Sedaj romajo iz vzhodnih krajev države, iz Avstrije, Madjarske, Češkoslovaške, Poljske in Bog si ga še vedi od kod. In mnogim se posreči, da dobijo obrtne koncesije in pravice, čeprav niti naši državljani niso. Zakaj? Kako? se vprašuje razseden človek. Navedli bi lahko zanimive slučaje. Mislimo pa, da bi naše merodajne oblasti prav lahko preprečile to presiljevanje tujih odjedalcev med naše ljudstvo, ker sicer bomo nekega dne postali Vojvodina ali pa nemara celo Poljska, odnosno Romunija! Koncesije naj se dajejo samo našim ljudem, takim, ki ne bodo samo izžemali, ampak bodo lahko tudi dajali in sodelovali pri gradnji naše narodne in kulturne stavbe.

m Aljažev klub SPD Maribor obvešča, da bo ob priliki banovinskih simuških tekem v nedeljo 18. t. m. služba božja na Klopnem vrhu ob 6:30 pred startom seniorjev, pri Piskerniku ob 7:30 pred startom juniorjev, v župni cerkvi v Ribnici pa bo ob 7:30 takoj po prihodu funkcionarjev gostov.

m Nenavadna operacija. V tukajšnji bolnici so te dni pripeljali nekega hlapca iz Slovenskih gor, ki se je sam kastriral in potem ranil z iglo in navadnim sukancem. Tu so ga morali zaradi infekcije ponovno operirati in je sedaj že izven nevarnosti. Dejanje je izvršil baje zaradi tega, ker se je naveličal posvetniškega življenja.

Celje

* Mestno načelstvo razglasa, da je občinska uprava v svoji seji 30. septembra sklenila, da najame mestna občina dodatno posojilo za zidavo dvorišnega trakta pri mestnem načelstvu v iznosu Din 250.000. Posojilo se najame pri kakem denarnem zavodu pod najugodnejšimi pogoji. Proti temu sklepu je dopustna pritožba na bansko upravo v roku 14 dni po razglasitvi.

* Diplomski izpit iz kemije je napretil na filozofski fakulteti v Ljubljani g. Stanko Modic iz Celja. Čestitamo!

* Uradne ure na mestnem načelstvu. Od 20. januarja naprej bo sprejem strank na mestnem načelstvu sledeč. Mestni načelnik: vsako sredo in soboto od 11:30 do 12:30, magistratni ravnatelj: vsak delavnik od 10. do 12., drugi poročevalci: vsak delavnik od 9. do 12. s sledečimi izjemami: vodja tehničnega oddelka radi del v terenu vsak delavnik le od 10. do 12., mestni oskrbnik radi del v terenu le ob torkih in petkih od 10. do 12., mestni gozdar radi del v terenu le ob sredah in sobotah od 10. do 12., zdravstveni referent vsak delavnik le od 10. do 12., mestni veterinarski referent vsak delavnik od 9. do 10. in od 15. do 16. v mestni klavnicii. Vložisce je za stranke odprto vsak delavnik izjemoma sobotah od 9. do 13. in od 16. do 17., ob sobotah samo od 9. do 13., ob nedeljah in praznikih od 9. do 11.

* Smrtna kosa. V sredo je v Gozdnem delu št. 3 umrl petletni Podgoršek Ernst, sinček zidarja.

* Strelski večer se po daljšem prestatku vrši zopet nocoj ob 20. na kegljišču v Celjskem domu. Prijatelji strelskega sporta so vabljeni.

* Kaj bo s palačo Okrožnega urada? Vrazov trg, prej zapuščen kraj s podrtjo vojaško bolnico, je sedaj po dograditvi hiše mestne elektrarne in pravoslavne cerkve, ki bo spomladi dograjena, lep in skoroda velikomestni trg. Ko se bo uredil še park okoli cerkve, bo to ena najlepših točk v mestu. Vendar pa ostane še velika nezazidana parcela med elektrarno in gledališčem. Lani se je razpravljalo o tem, da bo Okrožni urad za zavarovanje delavcev na tem prostoru zgradil palačo z uradnimi prostori in stanovanji ter velikim modernim kopališčem v pritličju. Brezdvomno bi bilo potrebno, da bi Okrožni urad zidal tudi v Celju, potem ko bi bila njegova palača v Mariboru dograjena. Delokrog celjskega urada je zelo velik, kopališče pa bi služilo ne samo njegovim članom, temveč vsemu prebivalstvu, kajti mestno parno in kadno kopališče nikakor ne odzovarja več in je vprašanje higijeničnega kopališča za mesto izredne važnosti. Če še obstoja namera, na tem kraju graditi to palačo, potem naj merodajni čimhitelji že sedaj razmotrivajo to zadevo, da se ne bi začel gradnje zavlekel tja do prihodnje zime.

* Zgodba o plotu. Glede na našo včerajšnjo notico o plotu v Zavodni poljanjskem. V našem celjskem uradništvu so se javili fantje, ki so napravili »šrange« pri svatbi, in pojasnili, da nimajo »plotom« nikake zveze. Plot se je podrl mesec dni prej nego se je vršila svatba. Ko so razdelili denar, se je to zgodilo v najlepši slogi brez vsakega preprekanja. Toliko v čast postavnim fantom, ki so s svojo treznostjo lahko zgled mladini po drugih krajih.

* Najdba. V Prešernovi ulici je bila najdena temno modra otroška čepica.

Ptuj

VEČER »JADRANSKE STRAŽE« se vrši v soboto 17. januarja 1931 v vseh prostorih Društvenega doma v Ptuj. Na sporedu so razne zanimive točke. Opozarjamo posebno na dekoracije, ki jih oskrbijo strokovnjaki. Dvorana bo izpremenjena v vojno ladjo, na kateri bo svirala priznana narodna železničarska godba »Drava« iz Maribora. — Posetite vsi to prvo večjo patrijotično prireditev!

Motnik

Občni zbor prestojljnega gasilnega društva, kateri se je vršil na praznik Sv. Treh kraljev v društvenem domu, je bilo polnoštevilno obiskan. Navzoč je bil tudi župan K. Novak kot zastopnik občine. Iz poročila načelnika je razvidno, da šteje društvo 24 rednih članov, izmed katerih se nekateri malobrižje ne udeležujejo rednih vaj, kar se ne more z odobravanjem vzeti na znanje. V preteklem letu si je društvo nabavilo svoj društveni prapor, kateri je stal okrog 9000 Din in so se vsi stroški kriti s nabranimi prispevki za žeblice. Na dnevnem redu je bila tudi volitev odbora, v katerega je razen Mejača Janka, kateri radi svoje odsotnosti ne more biti tajnik društva, izvoljen dosedanjí odbor. Med slučajnostmi se je razvila debata radi uporabe društvenega voza za moštvo in se je končno sklenilo, da ga poleg društva smejo uporabljati tudi vsako leto enkrat št. otroci ob priliki izleta.

Nove hišne številke. Občina Motnik si je že nabavila nove hišne številke, kot so po zakonu predpisane, izgotovila jih je tovarna Kolenc iz Mirne. So prav lične.

Koneert. V nedeljo 18. januarja ob 15. priredi tamburaški odsek gasilnega društva Medija-Izlake koncert. Ljubitelji poštene zabave vabljeni.

Rakek

Tudi sokolsko društvo Unec Rakek sklicuje za nedeljo glavno letno skupščino, ki bo v dvorani sokolskega doma na Rakeku ob 10. uri predpoldne. Udeležba je za vse člane obvezna. Ceste na Rakeku so sedaj še dokaj urejene. Toda tedaj, ko so ceste popravljali, so najbrž pozabili na tisto pot doli po »škarpi« od brivca Polaka pa do Urbana in še naprej. Dajte, dajte, tisti, ki imate kaj besede, popraviti to pot. Najbolj umestne bi bile tu seveda stopnice.

Valjar. Na kolodvoru je lep, nov cestni valjar, ki ga je banovina naročila za cerkniški odbor. Stal je ta valjar okrog 240.000 Din. Vsekakor so bile naše ceste tega valjarja zelo potrebne.

Sejm. V soboto 17. januarja bo na Uncu žilinski in kramarski semenj.

0 možnosti finansiranja proge Kočevje—Sušak

Gospodarski krogi Dravske banovine se že dolgo leta zavzemajo za zgraditev železniške proge Kočevje—Sušak, ki naj bi po najkrajši poti vezala Slovenijo z morjem. Kako velike koristi bi bila ta proga za potniški promet, vidimo iz tega, da bi bilo potovanje na Sušak za polovico krajše, kakor pa je sedaj preko Zagreba ali Karlovca. Se veliko večje važnosti pa je zgraditev te proge za blagovni promet, ker bi odprla slovenski izvozni trgovini direktno pot na naše morje. Danes je prevoz na Reko in Trst cenejši in hitrejši, kakor pa po naših progah, zato je tudi večina našega izvoza usmerjena na Trst in Reko, to je v inozemske luke. Zgraditev te železniške proge je torej tudi iz narodno gospodarskega stališča nadvse važna.

Dne 6. julija 1930. se je vršila na Sušaku konferenca predstavnikov gospodarskih krogov Dravske in Savske banovine, ki je tudi ugotovila nujno potrebo po zgraditvi te proge. Izvolil se je tedaj tudi poseben akcijski odbor.

Vprašanje zgraditve proge je postalo s tem aktualno in edino pereče je še vprašanje financiranja.

Zgraditev te proge je bitne važnosti za bodoči razvoj slovenske trgovine, je tudi važno v tujsko prometnem oziru, zato se je Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani odločila prirediti predavanje o možnosti finansiranja železniške proge Kočevje—Sušak, ki bo v torek 20. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Simon Gregoričeva ulica. Predaval bo g. Evgen Lovšin.

Ker so na zgraditvi proge zainteresirane vse naše gospodarske panoge, vabi Zveza trgovskih gremijev vse gospodarske kroge, da se predavanja udeležijo.

Strašna nesreča leto dni starega otroka

Mati ga je pustila brez nadzorstva — Otrok je padel na razbeljen štedilnik in se strašno opeknel.

Lavrica, 14. januarja. Dne 14. t. m. popoldne so ljudje čuli iz stanovanja Pepe Znidaršič v Lavrici obupno jokanje in kričanje. Ker so mislili, da je pač mati pustila svojo malo komaj leto staro hčerko Fančiko v zibelki, kot ponavadi, se sprva za to niso zmenili. Ko pa je otroček le jokal in jokal, so skušali nekateri priti v stanovanje, kar pa jim ni uspelo, ker so bila vrata zaklenjena. Nekdo je hitro stekel po mater in jo šele po daljšem iskanju našel v vasi. Čim so odprli vrata, se jim je nudil grozen prizor. Na tleh se je valjala Fančika vsa opečena. Ves spodnji del telesa je bil brez kože in vsa tla so bila pokrita z opečeno in oluščeno kožo. Otrok se je zvijal v strašnih mukah.

Nesreča je nastala tako, ker je brezskrbna mati postavila zibelko z otrokom tik razbeljenega štedilnika, na katerem je pravkar kuhala kosilo. Medtem ko je bila mati odsotna, se je otroček prevrnil na štedilnik, kjer se je tako strašno opeknel in od koder je padel na tla. Nesrečno dekletce so odpeljali v ljubljansko bolnico.

Kdo je morilec?

Zagonetna smrt 20letnega kmetijskega fanta.

Novo mesto, 14. januarja.

20letnega Antona Jarca iz Malega vrha pri Mirni peči so pred tedni našli kmetje vrh Golobinjskega mrtvega. Vse je mislilo, da je fant vinjen obležal na prostem in zmrznil. V tej veri so ga tudi pokopali. Kmalu pa so pričele krožiti po policijske govore, češ da Tone ni umrl naravne smrti, temveč je šel nasilno na oni svet. Novomeško drž. tožilstvo je na te govore odredilo izkop in pregled trupla, kar je sodna komisija pred dnevi tudi izvršila ter ugotovila, da je nekdo pokojnega Jarca udaril s topim predmetom po desnih sencih, in to tako močno, da mu je počila lobanja v dolžini 6 cm, kar je povzročilo takojšnjo smrt. Orožništvo pridno išče ubijalca.

Sodno-zdravniška komisija je bila sestavljena tako: Preiskovalni sodnik g. Prijatelj z zapisničarjem g. dr. Grudnom ter sreski sanitetni referent g. dr. V. Gregorič s praktičnim zdravnikom g. dr. Polenskom.

Uboj v Vanetinu pred mariborskim sodiščem

Ubijalec Franca Klobasa obsojen na 5 let težke ječe.

Maribor, 15. januarja.

Pred senatom trojice tukajšnjega okrožnega sodišča, katero so tvorili deželni svetnik dr. Lešnik kot predsednik in kot votanta sodnika Kolšek in dr. Ažman, se je danes dopoldne zagovarjal 22letni delavec Franca Klobasa iz Oseka v Slov. Gorici zaradi uboja posestnika Franca Vogrina v Vanetinu, dne 21. oktobra 1929. Obtožnico je zastopal državni pravdnik dr. Jančič, obtožbenca pa dr. Vekoslav Kukovec.

Dogodek, o katerem smo takrat poročali, se je izvršil omenjenega dne, ko so prešli sadje pri hišnem posestniku Vogrinu. Pri tem delu so se 20. oktobra zvečer zbrali fantje iz Brenbove in Oseka. Tu so se tako napili, da je prišlo med njimi do prepira in pretepa. Okrog 3. ure zjutraj je posestnik Vogrin fantu nagnal iz hiše. Nekateri pa so se kmalu vrnili, med njimi tudi Franca Klobasa, ki je sodniji že znan, ker se je moral že večkrat zagovarjati zaradi pretepa, poškodb in nasilja. Ko ga je hotel Vogrin spet nagnati, je pograbil sekuro in ga z

njenim hrbtom tako silovito udaril po glavi, da mu je zdrobil lobanjo in je Vogrin kmalu nato umrl.

Obtožbenec je danes svoje dejanje priznal, izgovarjal pa se je, da je bil napaden in da je to dejanje izvršil v samoočramb. Ta njegov zagovor pa so priče ovrgele in zato so sodniki Franca Klobasa obsodili na 5 let težke ječe, povrnitev vseh stroškov in izgubo državlanske pravice.

Tragičen konec 40 letnega delavca

Obesil se je v postelji.

Bled, 15. januarja.

Parna žaga Mulej na Rečici ima kljub veliki krizi v lesni industriji zaposlenih precejšnje število delavcev. Med drugimi je bil zaposlen tudi približno 40leten Z. N., ki je bil sicer vse seke narave, vendar ga je njegovo tegobno življenje spravilo na rob propada.

V verjetni duševni zmedenosti si je na uprav žalošten način končal življenje. V nedeljo 11. januarja zvečer je navidezno odšel spat v svojo sobo, katero je zaklenil. Vzel je kratko vrstico, ki je imela baje že sedem vozlov, jo nataknil okoli vratu ter legel k počitku. Kasneje je vrvice pritegnil na bližnji žebelj in se obesil v postelji.

Šele drugi dan so ga našli domačini, ki so hitro obvestili tukajšnjo orožniško postajo, ki je ukrenila vse potrebno, da so obojenca po zdravniškem pregledu odpeljali na blejsko pokopališče.

Novo mesto

Antonov sejm bo v torek 20. t. m. Na tega prijeljevali navadno mnogo živine, zlasti prašičev.

Sadjarstvo in vrtnarstvo društvo je imelo pred kratkim svoj redni letni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Ljudstvo uvideva polagoma veliki pomen umne sadjarje in praktičnega vrtnarstva, zato se število članstva tudi vedno bolj množi. Zdaj jih je že 131 v novomeški podružnici. Sreski ekonom Fran Malasek je predaval navzočim o gospodarskem pomenu sadjarstva, to je o njegovi dobičkanosti in dokazoval njegovo gospodarsko potrebo tudi na Dolenjskem. Sklenilo se je, prirediti ob vsakem letnem času tozadevno sadjarstvo predavanje in postaviti dve prvotrstni sušilnici, in to v Briljnu in v Šmihelu. Dalje je na delovnem programu nasad drevesnic, za katero se kupi svet v bližini mesta. Ta sklep je prva odobrova seja tudi že realizirala v toliko, da se že v zimskem času pripravijo vse potrebno in takoj spomladi nasadi drevesnice. Skušalo se bo tudi vplivati na sreski cestni odbor, da bi se nasadilo sadno drevje ob cestah, kot je to v navadi mnogokje, osobito na Štajerskem. Mlada sadna drevesca naj bi dajale banke drevesnice brezplačno. Za okras mesta in čim večje zanimanje za lončnice bo podružnica posebno lepo s cvetjem okrašena okna primerno nagradila. To bo tudi v tujskoprometnem pogledu uspešna in vsega priznanja vredna propaganda. Prenočenje podružnice znaša 3700 Din. V novem odboru so sledeči gospodje: drž. tožitelj Barle, mag. pharm. Bergmann, strok. učitelj Flego, učitelj Ivanetič, ing. Kotlovec, učitelj Koželj, šol. uprav. v pok. Lili in sreski ekonom Malasek. Namestniki so iz okoliških vasi in iz kmetijske šole na Grmu. V interesu lepe naše okolice in ljubkega mesta želimo odboru izpolnitev vseh njegovih načrtov.

Dijaška kuhinja je z današnjim dnem pričela poslovati v lastnih prostorih v suterenu novega šolskega poslopja. V nedeljo več o tem.

Radio-predavanje »V dolini gradov«. V soboto ob šestih popoldne sta na vrsti stara gradova Vrhuvo in Preček. V prvem se je Valvasor drugi oženil, na drugem pa je večkrat veseljal pri prijatelju Smoletu veliki naš pesnik Prešeren.

Dolenjske Toplice

Kakor splošno povsod, tako je tudi tu cena prašičev prav nizka. V občini je še mnogo prašičev, ki bi jih ljudje radi prodali, a ni kupca. Tudi poljskih pridelkov ni mogoče prodati, ker ni kupca, ali pa je cena tako nizka, da se skoro ne izplača prodati in še poleg tega voziti na precej oddaljeno železniško postajo. Tako n. pr. so pred kratkim prodajali kmetje krompir, ki je letos dokaj obilno obrodil, po 50 par kg.

Zabavne prireditve. Prva predpustna zabava bo maskerada, ki jo priredi sokolsko društvo v nedeljo 25. januarja v sokolski telovadnici. Druga večja prireditev pa bo gasilska veselica dne 1. februarja, ki se bo vršila v prostorni sokolski telovadnici. — Občni zbor sokolskega društva bo v nedeljo 18. januarja ob 14. uri popoldne v salonu br. Ig. Sitarja.

Šmartno pri Litiji

»Jugoslovan« je v nedeljski številki ob 11. t. m. poročal, da je v cestni odbor imenovan g. Ferdo Tomazin, posestnik pri Sv. Križu. Ker je to tisk. pomota, popravljamo resnici na ljubo, da je g. Tomazin posestnik v Šmartnem pri Litiji.

Smrt ugledne matere. Kakor je naš list že poročal, je 5. decembra 1930 zadela kap gospo Marijo Adamčič, posestnico v Šmartnem. — Pretekli teden je umrla. Pogreb v soboto 10. t. m. je pričel, kako je bila pokojnica po vsej fari spoštovana. Uroda je hotela, da je šla za svojim možem Martinom, ki smo ga 30. decembra lani v velikem številu spremili k večnemu počitku. Tako je ugledna pevka in gasilska družina v 14 dneh pokopala očeta in mater. N. v m. p. Rodbini naše sožalje!

Občni zbor. Tukajšnje prostovoljno gasilno in reševalno društvo ima svoj občni zbor v nedeljo 18. t. m. ob 15. uri v salonu gostilne Robavs. Zelo okusno napisano desko je dobil tuk. občinski urad. Zelim tudi, da nam občina kmalu preskrbi nove hišne številke.

Niš ni tako skrito... Meseca oktobra je bilo vlomljeno pri posestniku Franciški Stritar na Ustju pri Šmartnem. Dne 10. t. m. so pa litijski orožniki uzmoviču prišli na sled. Je to znani nepridiprav Anton Vozelj iz Slivne pri Vačah. Ukradeni se seveda že razpečal. Odgovor bo dal za svoj posel za strogim litijskim sodnikom.

Trbovlje

Prireditve Sokolskega društva. Sokolsko društvo v Trbovljah priredi v soboto 31. t. m. v Sokolskem domu svojo predpustno maskerado ter prosi ostala tukajšnja društva, da za ta večer določene prireditve odložijo.

Akcija damskega komiteta tukajšnjega Rdečega križa, ki je bila nedavno zasnovana, je že tako daleč napredovala, da se bo lahko že prihodnji teden pričelo z dajanjem jututruka 100 najrevnejšim otrokom. Te dobrote bo predvidno do letnih 200 otrok, ki se bodo vsak teden v zimskih mesecih menjali, kakor pač pridejo za dopoldanski pouk na vrsto. Če se pa bodo našla še dobra srca, ki bodo za te najrevnejše prispevala, se bo število z jututrukom obdarovanih revčkov še povečalo. Potrebni in lačnih je še veliko, žal da sredstva ne zadoščajo, da bi vsi potrebni prišli na vrsto. Zato prosi odbor Rdečega križa ponovno vse imovitejše prebivalstvo, da prispeje tej humani akciji z darovi v naravi ali pa s prispevki na pomoč, kajti vsakemu plemenitemu darovalcu bo poleg lačnih malčkov in trpečnih starišev hvaležen tudi naš narod. — Prispevke in darila naj blagovolijo plemeniti darovalci poslati na naslov blagajnice damskega komiteta Rdečega križa gospe R. d. e. j. soproge trgovca v Trbovljah I.

Koncert Delavske godbe. Naša priljubljena Delavska godba priredi v nedeljo 18. januarja ob 20. uri v Delavskem domu koncert, ki je jako pester. Po koncertu prosta zabava.

Seja glavnega odbora Bratovske skladnice. Predvčerajšnjim se je vršila v Ljubljani seja glavnega odbora Bratovske skladnice, na kateri so sklepali o sanaciji pokojniške blagajne bratovske skladnice. Sklenili so povišati prispevke po pariteti za 2%, to je od 7% do 9% kategorijskega zaslužka. Trboveljsko Bratovsko skladnico je zastopal rudniški ravatelj in predsednik g. inž. Julij Pauer in delavski delegat g. Jožef Skrinjar.

Planinski sejm. Tukajšnja podružnica Slovenskega planinskega društva priredi v soboto 17. januarja v dvorani gostilne Forte na Vodah velik planinski sejm z godbo in plesom. Čisti dobiček je namenjen zgradbi planinske koče na Mrzlici.

Radomlje

Občinski proračun. Občinski odbor je sprejel proračun za leto 1931. Proračun znaša 76.073 Din 10 para. Proračunske postavke so sledeče: gospodarstvo 3.291 Din, uprava 8.132 Din, šolstvo, obresti in amortizacija dolga 40.594 Din, redarstvo 2.886 Din, javna dela 10.594 Din, socialno skrbstvo 5.923 Din 20 para, kmetijstvo 4.000 Din, za nepredvidene stroške 1000 Din. — Dohodki znašajo 2.368 Din. Primankljaj znaša 73.705 Din, ki se bo moral kriti s sledečimi davčninami: 80% doklado na vse neposredne davke, od 100 litrov vina po 150 Din, od 100 litrov piva 50 Din, od hektolitrske stopne alkohola 10 Din, od vsake zaklane govedi pod letom 10 Din, od prašičev 10 Din, od drobnice 250 Din, od 100 kg uvoženega mesa 25 Din.

Smrtna kosa. 10. t. m. je umrla Marija Kralj, roj. Cerar, v starosti 87 let. Imela je pri tako visoki starosti še vse popolnoma zdrave zobe, ki jo v življenju niso nikoli boleli. Zanimivo pa je tudi, da je umrl istega dne tudi njen pastorek Ivan Kralj, posl in mlinar v Radomlju, v starosti 57 let. Naj v miru počiva, žalujemo sožalje!

Bled

Župni telovadni sokolski tečaj je napravil br. Slavko Šebeničar z Mlinga, ki je pred kratkim prevzel obrtni naraščaj tukajšnjega Sokola.

Stavbeno dovoljenje. Na Bledu se zida, kot menda nikjer drugod. Na mestu nekdanje Kazine so zgradili novo najudobnejšo kavarno, ki je zelo povečana. Povečali in modernizirali so Grand hotel Toplice in hotel Jekler, dočim bo podaljšek novega Park hotela, ki bo segal do Ljubljanske ceste, zaenkrat dograjen samo do prvega nadstropja. Pred kratkim so graditelji dobili dovoljenje, da lahko zidajo nemotoma naprej, kar je bil pa že skrajni čas, sicer bi hoteli ne bili dograjeni do seje.

Otvoritev 6-tedenskega kmetijskega tečaja. V nedeljo 18. t. m. ob 15. uri bodo v dvorani hotela Union otvorili kmetijski tečaj, ki bo trajal šest tednov. Vodil ga bo sreski kmetijski referent g. ing. Rajat, predaval bo pa tudi več drugih strokovnjakov. Vsi oni, ki se zanimajo za kmetijstvo, naj pridejo prihodnjo nedeljo ob 15. uri v dvorano hotela Union.

Telovadba moške dece je vsak torek in petek od 4. do 5. ure popoldne. Telovadba prične z današnjim dnem.

Salovci

Odkar je ustanovljen Sokol kraljevine Jugoslavije, vidimo tudi v Prekmurju velik prosvetni napredek. Tudi Prekmurci so uvideli pomen sokolstva in hitro začeli ustanavljati sokolska društva. Tako so ustanovili sokolsko društvo v Salovcih in Pogaševcih. Obe društvi sta za Prekmurje važnega pomena, kajti Sokol v Salovcih stoji na vzhodu, Sokol Rogoševcih pa na zapadu, kakor brambini trdnjavi našega Prekmurja. Lep napredek nam je pokazal Sokol v Salovcih s svojo zadnjo igro »Rodoljub iz Amerike«. — Igra je zelo dobro uspela, za kar gre zasloga režiserju, upravitelju tamkajšnje šole g. Makariju in seveda tudi v veliki meri vsem igralcem. Poset je bil lep.

Poljčane

Društvene vesti. Vest o prireditvi, ki je izšla v sredo 14. januarja v »Pismu iz Poljčane«, popravljamo v toliko, da se bo I. sokolska maskerada vršila ne 14. februarja kot je bilo javljeno, ampak na pustno nedeljo 15. februarja. Dalje privravljva dramatični odsek Sokola v režiji brata Koviča burko v treh dejanjih »Velika repatica«. Vprizorila se bo 1. marca. Opozorjamo, da se s pričetkom pouka t. j. po 16. t. m. prične zopet z redno telovadbo vseh sokolskih oddelkov.

Zahvala. Ob priliki godovanja br. Srečka Kračevica se je nabralo za našega Sokola 90 Din. Sokol izreka vsem darovalcem najpriširnejšo zahvalo.

Led vozijo... Dolgo so čakali nanj in so že obupavali, kot smo poročali. V sredo pa je začel lomiti in voziti domov prvi led gostilničar in mesar g. Gajšek iz Sp. Poljčan.

Sokolstvo

Prednjaški tečaj Mariborske sokolske župe

Mariborska sokolska župa bo priredila v dneh od 3. do 16. februarja 14dnevni župni prednjaški tečaj v Ptuj. Tečaj je namenjen predvsem podeželskim društvom in sokolskim četam, katerih število je v preteklem letu zelo naraslo. Saj je žela župa v začetku leta 1930. le 80 društev, ob koncu leta pa 66 društev in 18 sokolskih čet.

Prenočišča bodo za tečajnike in tečajnice brezplačna. Celodnevna prehrana je preračunjena na okoli 800 Din za vso dobo. Prijave sprejema vodstvo župnega prednjaškega tečaja v Ptuj do 20. januarja t. l. Vsa ostala navodila prejme vsak pripravljenec oz. pripravljenska pravobasno.

Ker je tečaj namenjen predvsem novoustanovljenim društvom in sokolskim četam ter bo nudil snov predvsem za ta društva, upamo, da bo vsako društvo v Mariborski sokolski župi izrabilo to ugodno priliko in se tečaja udeležilo najmanj po enem članu in eni članici. — Zdravo!

Občni zbor Sokola v Trebnjem

Bila je lepa manifestacija sokolske misli in sokolskega dela. Uspeh dela, pravilno uspeh tekmovanja v preteklem letu, je presenetil na obnem zboru številno zbrano članstvo, katero se je pomnožilo za več kot 200 odstotkov. Iz poročila posnemamo, da je telovadnico redno posečalo preko 100 telovadečih članov, članic in naraščaja. Pod vodstvom tehničnega odseka, kateremu načeluje br. Hubert Tomšič, bivši gojenec saveznega prednjaškega tečaja, so priredili na prvi december dobro uspelo akademijo, katera bi bila lahko v ponos tudi večjim društvom. Neumorni br. Marjan Tratar, načelnik agilnega prosvetnega odseka, je s svojo spretnostjo spojil oba odseka v harmonično celoto, katera predstavlja danes dušo in srce društva. Tudi ostali funkcionarji brez razlike so v polni meri izvršili poverjeno delo in pripomogli, da se je društvo izkristaliziralo v duhu Tyrševega sokolstva. V novo društveno upravo so bili predlagani: starosta br. Jakob Novak, šolski upravitelj; podstarosta br. Viljem Tomič, trg. in pos.; tajnik Blagotinšek France, uradnik; načelnik br. Hubert Tomšič, pos. in gost.; načelnica s. Cilka Zupančičeva, hčerka posestnika; prosvetar br. Marjan Tratar, učitelj; odborniki: Zupančič Josip, župan v Trebnjem; Ambrožič Ambrožič Franjo, Ban Ivo, Rupreht Janko, Krulj Vojteh, Erste Josip, Florjančič Josip in Dolfe Pavlin. Revizorji: Zajc Josip, Kovačič Josip, Gustelj Slavinec in Tomič Ladko. Odbor je najboljšje jamstvo, da izvrši dane mu naloge, in to je pred vsem osnivanje sokolskih čet v okolici. Smo s sokolskimi četami si bo Sokolstvo osvojilo najširšo plast našega ljudstva. In ko bomo imeli v vsaki vasi, četudi samo 6 mož močno sokolsko četo, bo lahko mirno zrla država v svojo bodočnost. Druga važna naloga pa je graditev lastnega doma. Odboru se je naročilo, da naj v svojem okvirju izvoli gradbeni odsek, kateri naj se bavi že z danimi predlogi in izvrši vsa pripravljala dela za Sokolski dom. Velika je naloga, katero je prevzelo naše Sokolsko društvo, vendar jeklena volja in sokolska zavest bosta pripeljala društvo do zaželenega cilja. — Zdravo!

Občni zbor Sokolskega društva na Bledu

Izmed 180 članov in članic je bilo navzočih dobra tretjina. Brat starosta dr. de Glerija je pozdravil vse navzoče članstvo, nakar sta bila imenovana dva člana, ki sta overovala zapisnik. Br. tajnik Baraga, upokojeni nadzornik, je prečital poslanico Saveza SKJ, nakar se je br. starosta spominjal br. Maleja, katerega je doletela smrtna nesreča v Luksenburgu. Poročal je na splošno o delovanju blejskega Sokolskega društva in podal vse zgodovinski razvoj SKJ v enem letu. Dejal je, da se je v poslednjem času pričelo intrigrirati proti blejskemu Sokolu, češ da je proti veri. Zato je br. starosta izjavil in naglašal, da društvo nima ničesar proti veri ali cerkvi, in da ima vsak član popolno svobodo v verskih vprašanjih. Sokolsko društvo se bo strogo držalo smernic, ki jih določajo pravilniki in zakon Sokola kraljevine Jugoslavije. — Sokolsko društvo je lanske leto prodalo svoj društven dom za 650 tisoč Din trgovcu g. Izlakerju; za ta znesek je kupil Sokol stavbišče ter mu je ostalo še 250 tisoč Din. G. ing. Hus je napravil načrt novega Sokolskega doma, ki bi stal 900.000 Din. Radi pomanjkanja denarja se je društvo odločilo, da si zgradi v svojem domu najpotrebnejše, t. j. telovadnico in prostore za prosvetna predavanja. Sedanja Sokolski dom stane 420.000 Din. Za 62.000 Din ima nabranih podpisov od članov. Radi prodaje Sokolskega doma je delo pri Sokolu skoro pol leta počivalo. Ob početku novega šolskega leta je društvo dobilo dva nova br. vadijitelja in dve sestri vadijteljici. Ker imajo društveni člani samo nekaj krojev, je brat starosta poslal vsem navzočim okrožnico, ki bi jo naj podpisali zaradi nakupa sokolstva v mesečnih obrokih. Nato je sledilo poročilo tajnika, načelnika in blagajnika ter prosvetarja, gospodarja in matrikarice. Društvo izkazuje v letošnjem letu 112 članov in 68 članic, skupno 180, 10 jih je na 6-mesečni poizkusni dobi. — Dosedaj društvo ni imelo vpisnine, članarina je znašala za člane letno 36 Din in članice, ki posečajo telovadbo, le 24 Din. Na današnjem obnem zboru se je določila vpisnina 50 ali 25 Din, članarina za netelovadce 60, telovadce pa 24 Din letno. — Odbor Sokola je predlagal kranjski Sokolski župi novo društveno upravo. Starosta br. dr. Jože de Glerija, podstarosta br. Jurij Ravnik, prosvetar br. Rajko Gradnik, načelnik br. Stanko Lebar, načelnica sestra Jožica Kapus in tajnik br. Jakob Baraga, Revizorji br. Plemenj, br. Papler, br. Jeme, br. dr. Janežič in br. Malej. V razsodišče so imenovani br. Mayer Ivan in br. Mayer Franc ter br. dr. Albin Češark, br. Vovk Ivan in br. Kržišnik. Odborniki: bratje Lebar st., Kržišnik, Jurčič, Klimek, Ažman, dr. Češark, Stare, Repe, Vrhunc in Potočnik. Namestniki: Kušar Lado, Ulčar Matko, Lesar in Pangerc.

Svetovna agrarna kriza na lečenju v Ženevi

V par dneh se sestanejo v Ženevi agrarni izvedenci. Tajništvo Društva narodov je zbralo vse gradivo poročevalcev v celoti, ki vsebuje med drugim sledeče:

Glavni vzrok sedanje svetovne gospodarske krize tiči v stalnem napredovanju mehanizacije poljedelstva in v splošni desorganizaciji, ki jo je povzročila svetovna vojna. Medvojna doba je vplivala na povišanje produkcije; po vojni pa so se težnje po avtarkciji in protekcionizmu pojavile v vseh državah.

Glavne težkoče tičijo v napačnem razmerju med prodajno in produkcijsko ceno. Glavni del agrarne produkcije še ni dosegel niti predvojne višine cen. Od leta 1929 so cene znatno padle. Velike izgube, ki jih je utrpelo poljedelstvo, pa so se še pomnožile, vsled stalnega kolebanja cen. To kolebanje je mnogo večje in občutnejše, kakor je bilo pred vojno. Cene, ki jih poljedelstvo izkupi za svoje pridelke, se nahajajo v protislovju s cenami produkcije, ki se stalno večajo. Dnine poljedelstva predstavljajo vedno večja obremenjenja, dasiravno te dneve še niso dosegle višine industrijskih delavcev in nudijo težako le siromašna preživljanje. Delež dnin v produkcijskih stroških znaša 40 do 50 odstotkov.

Kriza se nadalje karakterizira v dejstvu abnormalnega razmerja med pridelki poljedelstva in izdelki industrije (poljedelski stroji, orodje itd.). Poleg tega ne razpolaga poljedelstvo z organizacijo, ki bi urejevala produkcijo.

Vsi agrarni izvedenci soglašajo v nazorih, da bi se poljedelska kriza znatno omilila, če bi se uvedle organizacijske oblike v poljedelstvo in bi se posebno posvečala pažnja prodajni organizaciji. Priporočljiva bi bila nadaljna spopolnitev združništva.

Odločujoče je tudi neurejeno razmerje med ceno na debelo, po kateri mora kmetovalec svoje pridelke prodati, in ceno, ki velja v drobni prodaji. Ta zadnja cena je v gotovih slučajih še enkrat tako visoka, kakor cena, za katero je kmetovalec prodal svoje proizvode. Velikega pomena bi bila, po mnenju strokovnjakov, racionalizacija razporeditve s strani proizvajalcev samih. V tem bi bilo potrebno sodelovanje države, ki bi med drugim določevala tudi cene, v sporazumu s raznimi poljedelskimi institucijami. Mnogo se razmišlja o ustvarjanju žitnega poola, žitnih monopolov in sličnih ustanov mednarodnega značaja.

Gospodarske vesti

× 209 milijonov dinarjev vlog pri Poštni hranilnici. Konec meseca decembra 1930 je izkazovala Poštna hranilnica 127.960 vlagateljev s skupno 209,2 milj. dinarjev. To znaša povprečje napram mesecu novembra za 13,5 milij. Pri Poštni hranilnici v Beogradu, kakor tudi pri njenih podružnicah v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju se vodi 19.193 čekovnih računov. Čekovni promet je znašal v decembru 5.854,35 dinarjev, plogi pa 978,8 milj. dinarjev.

× Izplačilo kuponov vojne škode. Izplačila 7 kuponov vojne škode se pričnejo 1. februarja in sicer na blagajni oddelka državnih dolgov in državnega kredita, pri vseh davčnih upravah, podružnicah Poštne hranilnice, pri vseh poštah uradih in zavodih za obračunavanje. Lastniki se opozarjajo, da morajo pred vnovčenjem izpolniti predpisane tiškovine in razporediti kupone po serijskih in številskih. Te tiškovine se dobijo pri likvidacijskem oddelku državnih dolgov in državnih kreditov od 15. t. m. dalje.

× Predavanje o napravi in preizkušnji strelodvodov v Mariboru. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Mariboru dve večerni predavanja o napravi in preizkušnji strelodvodov. Predavanja se vršita v kinu »Apolon« in sicer v ponedeljek in torek vsakokrat ob 8. uri zvečer. Predaval bo tehnični vodja centralnega urada za pospeševanje obrta na Dunaju, višji inšpektor g. inž. Ernst Braun, ki je znan strokovnjak-specijalist za strelodvodno tehniko. Svoja izvajanja bo spremljal s skioptičnimi slikami, poizkusi s posebnimi aparati ter praktičnimi pojasnili glede izdelave projektov. Naprava strelodvodov je velike važnosti za kleparske in elektroinstalaterske obrtnike, pa tudi za gradbene stroke, ki grade stavbe. Zato opozarjamo na ti dve predavanji, posebno pa krog zainteresov, v zabilom, da se udeležijo predavanja v čim večjem številu. Vabimo pa tudi ostalo občinstvo, osobito posestnike hiš, ker bo tudi zanje jako zanimivo in koristno, da se pouče, kako je treba izvršiti strelodvodno napravo, da je njihova lastnina varna pred požarom in poškodbo vsled strele. Vstop je prost.

× Drazba kož divjadi se vrši neprekinjeno 26. t. m. na velesejmu v Ljubljani. Vsi posestniki divjih kož naj pošljejo svoje blago nemudoma na naslov: »Divja koža«, Ljubljana, velesejem. Kot kupec so se napovedale mnoge inozemske tvrdke. Čim več blaga bo zbrano in čim bolj, ša bo povprečna kakovost kož, tem višje cene se bodo mogle doseči.

× Oddaja zakupa restavracije na postaji Ustiprač - Goraždi se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 29. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Oddaja zakupa bufeta na postaji Koprivnica se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 3. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Licitacija za dobavo kablov in kablovskega materiala, ki je bila razpisana za dan 23. januarja t. l. pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu, se ne bo vršila.

Dobave

Prometno-komercijelni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. januarja t. l. ponudbe glede dobave grafičnih narčrtov in grafičnikov. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave peres, 1000 kg bencina za razsvetljavo in 300 kg rafiniranega petroleja; do 29. januarja t. l. pa glede dobave 1000 kg karbolineja, 2500 kg strojnega olja ter glede dobave strojev.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1 transformatorja; do 26. januarja t. l. glede dobave visejših ključavnic, 100 komadov sponk, 11 m kokosovih preprog, 20 m linoleja, 2 pocinkanih pralnih kotlov, 1 ogrevalne plošče in 15 komadov peres; do 2. februarja t. l. glede dobave reflektorjev in zatikalnih doz; do 3. februarja t. l. pa glede dobave 1 centrifugalne sesalke.

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik (Srbija) sprejema do 26. januarja t. l. ponudbe glede dobave ca. 8000 kg pločevine.

Mjesni odbor Bratinske blagajne v Kakanju sprejema do 25. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1 kvarčne svetilke.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega električnega materiala; pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelk v Beogradu, pa glede dobave 120.000 kg kartona.

(Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantni na vpogled.)

Dne 29. januarja t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave blagin. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dne 3. februarja t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande III. armijske oblasti v Skoplju javna ustmena licitacija glede dobave 20.000 kubičnih metrov drv. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.)

Borzna poročila

dne 15. januarja 1931.

Devizna tržišta.

Ljubljana, 15. januarja. Amsterdam 22-7775, Berlin 13-440-13-470, Bruselj 7-8894, Budimpešta 9-8877, Curih 1094-40-1097-40, Dunaj 7-9412 do 7-9712, London 274-83, Newyork 56-51, Pariz 221-223, Praga 167-17-167-97, Trst 296-08 do 296-25.

Zagreb, 15. januarja. Amsterdam 22-7775 bl., Dunaj 794-12-797-12, Berlin 13-44-13-47, Bruselj 788-94 bl., Budimpešta 987-27-990-27, London 274-43-275-23, Milan 295-20-297-20, Newyork kabl 56-41-56-61, ček 56-32-56-52, Pariz 221-223, Praga 167-17-167-97, Curih 1094-40 do 1097-40.

Beograd, 15. januarja. Amsterdam 22-7475 do 22-8075, Berlin 13-44-13-47, Bruselj 794-12 do 797-12, Curih 1094-40-1097-40, London 274-48 do 275-28, Milan 295-08-297-08, Newyork 56-41 do 56-61, Pariz 221-223, Praga 167-17-167-97, Bukarešt 33-35-33-85.

Dunaj, 15. januarja. Amsterdam 286-09, Beograd 12-565, Berlin 169, Bruselj 99-06, Budimpešta 124-15, Bukarešta 4-22, Kopenhagen 189-85, London 34-5125, Madrid 73-40, Milan 37-205, Newyork 711, Pariz 27-87, Praga 21-04, Sofija 5-1520, Stockholm 190-20, Varšava 79-65, Curih 137-70.

Curih, 15. januarja. Beograd 9-1270, Pariz 20-25, London 25-075, Newyork 516-50, Bruselj 71-98, Milan 27-04, Madrid 53-15, Amsterdam 207-825, Berlin 122-74, Dunaj 72-63, Stockholm 138-20, Oslo 138, Kopenhagen 137-975, Sofija 3-7375, Praga 15-2925, Varšava 57-85, Budimpešta 90-225.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanski tržišču ni sprememb.

Zagreb, 15. januarja. Drž. pap. 7% inv. pos. 86-86-50 (86-50), voj. škoda ar. 423-424-50, kasa 423-424-25, feb. 415-416, mare 414 do 416, 4% agr. ob. 79-25-79-375 (79-50), 8% Bler. 91-50-92, 7% pos. hipot. 79-25-79-375 (79-25). Banke: Hrvatska 50 d. Prašedionia 960-970, Udružena 191-193, Ljublj. kred. 125 d. Medjunarodna 68-72, Narodna banka 8100 d. Ind.: Sečarana Osijek 265-275, Trboveljska 310-315, Slavonija 200 d. Vevče 128 d.

Beograd, 15. januarja. 7% inv. pos. 87-88-50, 4% gar. ob. 50-51, 7% pos. drž. hip. banke 79-375, 6% begluške ob. 66-67, vojna škoda 424, Izvozna b. 690-700.

Dunaj, 15. januarja. Bankverein 16-50, Kreditni zavod 46-85, Dunav-Sava-Adria 13-41, Prioritete 90-75, Trbovlje 37-75, Leykan 3-—.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 15. januarja. 7% Blaire 78-25 do 79-125.

Newyork, 15. januarja. 8% Blaire 91-92, 7% Blaire 78-79, 7% pos. drž. hip. banke 78-79-50.

Žitna tržišta

Tendenci na ljubljanskem tržišču čvrsta, promet 1 vagon pšenice.

Novi Sad, 15. januarja. Pšenica: 78/79 kg baška okolica Novi Sad 152-50-155, baška potiska šlep 157-50-160, gornjebaška 150-160, gornjebanatska 152-50-155, sremeska 78 kg okolica Indija 142-50-145. Moka: Og. 245-260, 2. 215-230, 7. 120-130, 8. 100-105, ostala neizpremenjena. Otrobi: baški v Juti vreačah 95-97-50, sremeski, ban. v Juti vreačah 90-95. Promet: pšenica 44 vagonov, moka 5 vagonov, oves 1 vagon, koruza 37 vagonov, otrobi 1 vagon. Tendenci prijazna.

Budimpešta, 15. januarja. Tendenci slaba, za rž dobro uvrščena, promet miren. Pšenica: marec 14-66-14-68 (14-66-14-67), maj 15-02-15-04 (15-02-15-03). Rž: marec 10-78 do 10-80 (10-79-10-80). Koruza: maj 12-70 do 12-81 (12-69-12-70).

Ljubljanske lesno tržišče

Tendenci neizpremenjena slaba, promet 1 vagon oglja.

Četrto pismo iz Norveške

Hud mrz na Norveškem — Dnevni pogovori se sučejo samo okoli zimskega sporta Razstava sportnih trofej, doseženih po družini Rund, vrednost znaša dva in pol milijona dinarjev — Srednjeevropska »smuk« in »slalom« nista priljubljena pri Norvežanih — Bajni skok 77-50 m

Kongsberg, 10. januarja.

Deset dni je noč in dan stalno močno snežilo — zapadlo je mnogo snega, sedaj se je pa ravno zopet zjasnilo in zagledali smo blagodejno sonce. Prireda je sedaj a tolikim snegom, lepo obsejana z zimskim solncem, tako čarobna, da napravi na človeka mogočen utis. Sneg se pokriva z debelo snežno plastjo, da izgledajo kot da bi bile iz samega snega, med njimi se pa vije le tu pa tam kakšna globoko zasakana smučica. Tudi skakalnica, na kateri vsak dan trenirava, je debelo zasnežena, ima sedaj do 2 m debele snežne odeje, ki nama vselej jutru, ko prideva na trening, zadaje mnogo brige, da jo spravimo v dobro stanje — od velikega mraza zamrzne namreč skakalnica preko noči. Skakalnica nosi ime po nekem tukajšnjem velikem propagatorju skakanja »Hannibal«. Zgradil jo je pa naš bivši trener g. ing. Thorleif Thunold Hansen ter je ena izmed najboljših na Norveškem sploh. Najdaljši skok na tej skakalnici znaša 59 metrov, dosežen po Sigmundu Rundu.

Z jasnim vremenom je pritisnil tudi zelo oster mrz. Temperatura znaša zjutraj -20° C, ki se dvigne med dnevom na -15° C. Sonce napravi tu gori tako majhen lok, da ne utegne preveč uplivati na temperaturo. Sneg je s tem mrazom prešel v tako fazo, da se ne drči po njem tako izvrstno kot na snegu pri temperaturi do -10° C. Za tak sneg ne obstojajo nikake maže, najbolj je imeti povsem gole smuči. — Upava, da ta mrz ne bo dolgo trajal ter da se bode temperatura vsaj za 10° dvignila.

S tem, da trenirava na veliki skakalnici, je postal trening nekoliko bolj resen, cela zadeva zahteva večje hladnokrvnosti in pozornosti. Padec ravno tako ne manjka, tudi naše »dilect« so morale že večkrat v sanatorij. Z vsakim bolj nerodnim padcem so — če že ne drugega — vsaj smuči v nevarnosti. Ker pa imava bolj odmerjene finance, morava seveda bolj paziti in gledati nato, kako se »spolozijo«, da ni »krasnac« tu. Glede tega sva oba dobila že precej vaj ter mojsrsko preprečiva vsako tako nezgodo. V ostalem sva še »celas« in zdrava, to naju veseli. Edino hrana nama precej nagaja — ni namreč naše priljubljene domače hrane. Toda tudi to bo kmalu pri kraju.

Norveška živi sedaj v polni zimskosportni sezoni! Ne sliši — ne v kavarni, ne v restavraciji in na cesti kaj drugega, kot o zimskem sportu — o uspehih in o porazu Sigmunda Runda, o njegovem bratu Birgerju, o bodočih prireditvah itd. Tu vse živi v sportnem duhu!

Kot sem že poročal, se je vršil v Kongsbergu tečaj za smučke učitelje, ki se je končal z velikim uspehom in v veliko zadovoljstvo prireditelj. Pred razhodom je bila pri rodbini Rund pravcava razstava trofej, doseženih od vseh rodbinskih članov — največ jih je seveda od Sigmunda Runda. Veliko presenečenje vzbudijo v človeku v dveh velikih sobanah, okoli in okoli po policah razstavljeni pokali in četrt pa do do poldruga metra iz srebra oziroma iz brušenega stekla; da ne omenim na stotine malih predmetov, ki so razstavljeni po mizah in ki vise na stenah. — Pravo veselje in sreča izžareva iz obrazov starišev pri razkazovanju vseh teh sportnih trofej, doseženih po njihovih sinovih. Samih pokalov sem na hitro naštel okoli 150! — kaj pa še množstvo drobniarj, kot srebrnih servisov, več garnitur, dilnega pribora, doz itd. Kot mi je g. Rund zaupal, predstavljajo ti predmeti vrednost Norv. kr. 150.000 (t. j. Din 2.400.000)! Da, vse to je mogoče le v deželi, ki je Norveška, kjer znajo ceniti sposobnost tekmovalcev, — kjer vedo, koliko truda je treba vložiti v doseg kakšnega koli sportnega uspeha. Vsakemu zmagovalcu se v priznanje podari tak dar, ki mu ostane za gotov čas v spodbudo k nadaljnjim uspehom ter na stara leta v veselje, čast in ponos. Kaj pa pri nas?

Ker je na Norveškem zelo gozdnat ter obenem položen teren, se ni smučarstvo razvilo po takem načinu kot se je razvijalo v deželah Srednje Evrope. Tu je smučar primoran držati se stez, ki ga popeljejo v daljavo. Ako je hotel napraviti kak izlet, je moral prehoditi po gozdovih najmanj 20 km — pričelo se je nato razvijati tekmovalno smučanje — kdo bo preje prišel domov. Zato je danes na Norveškem tako veliko število sposobnih vozačev na daljavo. In ravno vsled takih prilik pa ni tu razvita ona priljubljena zvožnja v »smuk«, ki je v navadi pri vseh narodih Srednje Evrope. Med tem, ko tu ne potrebujejo zaradi položnega terena nikake posebne smučke tehnike, je pri nas znanje različnih lokov velika potreba. Zato tudi vidiš pri nas na vsakem travniku smučarje, ki se vadijo v izvajanju različnih lokov, kar jim kasneje v terenu zelo koristi. Tega na Norveškem ni, — ljudje bi se celo smejali, če bi videli človeka, da se vadi na kakem travniku — tega tu ne potrebujejo. Vsled tega so tukajšnji sportni krogi, ki že ne poznajo srednje-evropskih terenov in snežnih prilik, zelo proti vpeljavi tekem v »smuk« in »slalom« v mednarodni zimskosportni program. Toda kljub velikemu nasprotstvu večine Norvežanov, sta bila lani ta dva načina tekmovalja s pomočjo nekaterih trezno in ne tako konservativno mislečih, v vodstvu mednarodnega foruma stoječih Norvežanov, sprejeta v mednarodni program. Medtem, ko so lani že izvršili nekoliko tekem v »smuk«, se letos tudi resno pripravljajo na izvedbo tekme v »slalomu«. S takimi tekmi imajo tu precej težav, ker nimajo tako primernih terenov kot so n. pr. v Švici. So sicer lepi tereni, toda dolgi le od 2-3 km, kar je pa za izvedbo kakke tekme v »smuk« premalo. In ravno vsled tega mislim, da se ta vrsta tekmovalja tu ne bo dolgo obdržala na površju. Le tekma v daljavo je način, ki veseli in navdušuje slehernega Norvežana.

Nam dobro znanega Hannes Schneiderja gledajo Norvežani kot na človeka, ki misli s svojim sistemom, s svojimi knjigami in s svojimi ekskurzijami po svetu preobrniti vso smučko tehniko in jih spraviti ob sloves, ki ga uživajo po vsem svetu. Toda kot rečeno — tega mnenja je le oni del Norvežanov, ki še ni pogledal toliko

v svet in ki preveč samozavestno čepi na lavirih svojih milijencev, doseženih v inozemstvu. Ostali Norvežani — to so oni, ki stojijo dandanes na vodilnih mestih v sportnih forumih, pa nikakor ne oporekajo Schneiderju sposobnosti in vidijo v njem mojstra ter ga za alpinsko tehniko ravnotako cenijo kot svojega priljubljenega Sigmunda Runda v skakanju.

Ravnate kot pred leti, se tudi sedaj tvorita dva tabora — eden je za, drugi pa proti udeležbi Norveške na zimski olimpijadi v Lake Placid leta 1932. Poleg konservativnih vzrokov igra tudi finančno vprašanje veliko vlogo. Toda ker se že vrše tečaj olimpijske vrste in štediti so tudi začeli — lotos se bodo udeležili edino evropskega prvenstva v Oberhofu v Nemčiji — mislim, da se bodo le odločili za udeležbo.

Po velikih zmagah, ki jih je dosegel »Bollanc« (izg. Bulan) ob božičnih praznikih na svojih turnejah po Švici ter navdušil in razveselil vso Norveško, je bradko odjeknil v dušah Norvežanov poraz, ki ga je doživel pred kratkim od svojega učenca Fritz Kaufmanna. Norvežani zaupa v sposobnost in sigurnost svojega ljubljence in upajo, da je to le trenutno nerazpoloženje. Zanimivo je, kako se Norvežani zanimajo za vsak korak, ki ga stori Sig. Rund. Po vsaki tekmi je rezervirana telefonska zveza med Norveško in Švico, da se isti dan izve vsa Norveška potom debelo tiskanih člankov v časopisu o rezultatu tekme v Švici.

Sigmundov poraz pa je vsaj nekajkrat oblažila vest iz Amerike, da je Norvežan Alf Eugen, ki biva že 2 leti v Zedinjenih državah, postavil nov svetovni rekord v skakanju z bajnim skokom 775 metrov!

Sport

Članstvu SK Ilirije! Odbor vabi vse cenjene članice in člani, ki bi bili voljni na katerikoli način sodelovati pri organizaciji in izvedbi velikega »Bohemskega karnevala«, ki se vrši dne 7. februarja na Taboru, da javijo to prireditvenemu odboru v kavarno Evropo najkasneje do 18. t. m. Prijave naj vsebujejo ime in točen naslov in po možnosti tudi funkcijo, katero želi vsak posameznik pred, odnosno pri prireditvi opravljati. — Prireditveni odbor.

SK Ilirija (Prireditveni odbor). Prireditveni odbor ima odsele redne seje vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri v kavarni Evropa. Gospodje, ki sodelujejo v tem odboru, se vljudno naprošajo, da točno in redno posejajo te seje.

Nova darila za smučko prvenstvo Dravske banovine na Pohorju. Sportna trgovina »Alpina« v Ljubljani, Masarykova cesta 12, je naklonila sledeča darila za smučko Dravsko prvenstvo na Pohorju: Senforji: 4. plasirani prejme par »Hikory« tekmovalnih smuč, 5. in 6. plasirana pa prejmeta po par tekmovalnih palic. — Junforji: 4. plasirani prejme par tekmovalnih smuč, 5. plasirani prejme par tekmovalnih palic. — Dame: 4. plasirana prejme par tekmovalnih palic.

Radio

Ljubljana, petek, 16. januarja: 12.15 Plošče (operetna glasba — ouverture). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza, 17.30 Radio orkester. 18.30 Dr. P. Roman Tominec: Zavestno gledanje in opazovanje narave. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinska ura (Krekova gospod. šola v Šiški). 20.00 Šah. 20.30 II. Beethovnov večer: Uvodno besedo govori dr. Josip Mantuan. 21.00 Radio orkester. 22.00 Časovna napoved, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 17. januarja: 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov (gradova Prežek in Vrhov). 18.30 Radio orkester. 19.30 Ga. Orthaber: Angličščina. 20.00 Dr. Franc Vober: Poglavlje iz filozofije. 20.30 Prenos iz opere iz Beograda. 22.30 Poročila in časovna napoved, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sobota, 17. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg in vreme. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Novice. 20.00 Prenos opere. 20.00 Prenos opere iz Beograda.

Zagreb, petek, 16. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg in vreme. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos glasbe iz kavarne. 18.30 Novice. 20.30 Prenos koncerta iz Beograda. 22.30 Sneg, vreme in novice. 22.40 Lahka glasba.

Beograd, sobota, 17. januarja: 11.25 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Radio orkester. 18.00 Plošče. 19.30 Predavanje o otroku. 20.00 »Tosca«, opera.

Dobro vpeljane potnike

za prodajo koles in šivalnih strojev z dobro provizijo sprejme podružnica ENGL. A. SIN. Ljubljana, Ateksardrova 7. 460

JAVOR

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal

za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemne za varovalnice 397

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463 najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Premog, drva, koks prodaja

»Ilirija« d. o. o. Dunajska 46, tel. 2822 Miklošičeva 6, tel. 2595

Spalno opravo, hrastovo, poltirano, solidno izdelano, prodaja Ferd. Primožič, Trnovski pristan št. 4, Ljubljana. 458

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C III 1869/30—1. 128

Oklic.

Tožeča stranka Urban Jakob, veleposesnik in lesni trgovec v Lehnju, je vložila proti toženi stranki ležeči zapuščini po dne 20. decembra 1930 umrlemu Smidtu Fridolinu, posestniku v Lehnju pri Ribnici na Pohorju, radi 2850 Din s prip. k opravični št. C III 1869/30 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 5. februarja 1931. ob četrti na devet pred tem sodiščem v izbi št. 14 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja g. dr. Bergeč Josip, odvetnik v Mariboru, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 7. januarja 1931.

*

C III 21/31. 130

Oklic.

Tožeča stranka dr. Franjo Šalamun, odv. v Ptuj, je vložila proti toženi stranki Charlotte grofica Arnim, graščakinja v Borlu, sedaj neznanega bivališča, in upravi graščin grofov C. Arnim, zastopani po dr. Gmeiner Rudolff, banč. urad. v Mariboru, in dr. Seidler Kurtu, Maribor, sedaj neznanega bivališča k opr. št. C III 21/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 12. februarja 1931. ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 14. razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja g. dr. Senčar Matej, odvetnik v Ptuj, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. III., dne 12. januarja 1931.

*

Vr. VII 553/29—31. 131

Oklic.

V tusodni kazenski stvari zoper Hriberška Alojzija radi hudodelstva tatvine po §§ 171, 174 II a, 176 II a, k. z. se nahaja v tusodni hrambi moško dvokolo znamke »Styria«.

Lastnik tega dvokolesa se poziva, da se zgleda tekom enega leta po objavi tega oklica pri podpisnem sodišču in dokaže svojo lastninsko pravico, ker bi se sicer po preteku tega roka dvokolo prodalo na javni sodni dražbi, izkupiček pa izročil državi blagajni, pri čemer bi lastnik imel pravico uveljavljati svoje zahtevke do izkupička v teku 30 let po objavi tega oklica napram državi civilnopravnim potom.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. VII., dne 6. januarja 1931.

*

E 65/30—29 133

Dražbeni oklic

Dne 30. januarja 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18

dražba nepremičnin; nji in hiše z gosp. poslopjem, zemljiška knjiga Lucova, 10/90 in vl. št. 35, 101, 10/360 vl. št. 102, 1/10 vl. št. 40, 43, 1/15 vl. št. 41, 51.

Cenilna vrednost 4874 Din 23 p; vrednost pritliklin 411 Din 11 p; najmanjši ponudek 4203 Din 90 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 15. decembra 1930.

*

E 2583/30—15. 104

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Lečnik Antona, zlatarja v Celju, bo dne 6. februarja 1931. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 7 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga mesto Celje, vl. št. 124, označba nepremičnin: stavbena parcela z enonadstropno hišo s prodajalno in 3 delavnicami; cenilna vrednost: 131.675 Din; najmanjši ponudek: 200.000 Din. Vadij Din 13.170.—. Pritiklin ni. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 16. decembra 1930.

*

E 2007/30—13. 72

Dražbeni oklic

Dne 6. februarja 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Sitež, vl. št. 125, 292; zemljiška knjiga d. o. Sv. Boltenk v Haluzah, vl. št. 142. Cenilna vrednost: 11.841.— Din; vrednost pritlikline: 50.— Din; najmanjši ponudek: 7874.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, dne 22. decembra 1930.

*

1111/30—7 134

Dražbeni oklic.

Dne 6. februarja 1931 ob polde- stih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: vinograd, travnik, zemljiška knjiga Dolina, 3/10 vl. št. 21.

Cenilna vrednost 1236 Din; najmanjši ponudek: 824 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 29. decembra 1931.

*

E 797/30—5. 102

Dražbeni oklic.

Dne 10. februarja 1931. ob pol- desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Radmožanci, vl. št. 32, 91, 167, 367 in 325.

Cenilna vrednost: 1550 Din; najmanjši ponudek: 1034 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Dol. Lendava, dne 8. januarja 1931.

*

E 541/30—10. 111

Dražbeni oklic.

Dne 6. februarja 1931. ob pol- enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: dveh hiš v Radovcih, nji, gozdov, zemljiška knjiga Radovci, vl. št. 271, 131, 44/784 inkl. vl. št. 111.

Cenilna vrednost: 189.701 Din 70 p; vrednost pritlikline: 27.480 Din; najmanjši ponudek: 126.468 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 10. decembra 1930.

*

Kps. 87/30—21. 122

Oklic.

S pravnomočno sodbo okrajnega sodišča v Trebnjem z dne 29. decembra 1930, opr. št. Kps 87/30—20, se je prepovedalo pose- čanje krčem za dobo enega leta, počenši z dnem 3. januarja 1931 do 2. januarja 1932 Miklavčič-u Alojziju, dne 12. marca 1884 v Volčjih jamah št. 5 rojenemu, v Doberniče, srez Novo mesto, pristojnemu, delavcu, v Liscu, Srednja pot, stanujočemu.

Okrajno sodišče v Trebnjem odd. II., dne 5. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 342/II. 138—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika v Velenju razpisuje za na dan 9. februarja 1931. ob enajstih nabavo:

180 m Mannesmann-cevi 100 mm notranjega.

Pogoji se dobe pri podpisni.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 12. januarja 1931.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje 8. januarja 1931.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	227.540.654-41
Posojila	1.613.920.877-95
Račun za odkup kronskih novčanic	897.799.723-36
Račun začasne zamene	126.263.238-53
Dolg države	2.996.842.941-92
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdaje novčanic	2.138.377.163-—
Saldo raznih računov	558.456.570-66
	8.559.201.169-53

Pasiva.	Dinarjev
Glavnica Din 50.000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30.000.000-—
Rezervni fond	12.964.099-10
Novčanič v obtoku	5.321.369.135-—
Državni račun začasne za- mene	126.263.238-53
Terjatve države po raznih računih	52.829.369-66
Razne obveznosti	794.342.294-24
Terjatve države za zastav- ljene domene	2.138.377.163-—
Nadavek za kupovanje zla- ta za glavnico in fonde	83.055.870-—
	8.559.201.169-53

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic 5½ % na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.

*

Štev. 85/31 pr.

Razpis.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani razpisuje za kemični institut mesto dnevnika-steklopihača.

Prošnje morajo biti opremljene z dokumenti naštetimi v čl. 12. uradnega zakona in sicer v originalu.

Kompetenti naj pošljejo svoje prošnje rektoru do

25. januarja 1931.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani, dne 12. januarja 1931.

Razne objave

95—3—3

Razglas.

Na 8. rednem običnem zboru delničarjev Greinitz, industrije in trgovine železa d. d. v Mariboru, z dne 11. novembra 1930, je bilo sklenjeno, da se akcijski kapital zniža od Din 5.000.000.— na Din 3.500.000 potom pretiskanja akcij od sedanje nominalne vrednosti akcij po Din 50.— na Din 35.—. Ta sklep je bil odobren z odlokom kraljevske banske uprave Dravske banovine z dne 31. decembra 1930, VIII No 7816/1.

V smislu § 18. odst. 4. točka 3. naredbe ministrstva za notranje zadeve, finance, trgovino, justico in poljedelstvo z dne 20. septembra 1899 državnega zakonika št. 175 se pozivajo upniki podpisane družbe, da prijavijo svoje terjatve družbi tekom 3 mesecev, počenši od dne, ko se bo ta razglas tratič objavil.

Maribor, dne 10. januarja 1931.

Greinitz d. d., industrija in trgovina železa.

Ouida:

Kneginja Zurova

34

S svojimi nazori je bila Vera popolnoma osamljena. Posebno nenavadni in čudni so se drugim zdeli njeni nazori o dobrotelosti. Nekega dne je rekla svojim lepim svetlim gostjem, ki so uganjale dobrotelost kakor kakšen sport: »Vi plešete, prirejate odrske igre in v ozvoke izprevede ali tako zvane dobrotelosti. Koncerte prirejate za povodenj ali požar ter ustanovljate bazare za epidemije. Ali ni to zasmehovanje nesreče? Če bi bili resni, bi vam odpustila vašo brezbriznost, toda burke, ki jih uganjate s svojo dobrotelostjo, so neodpušljive.«

Njene lepe svetske družice je niso razumele in so se ji smejale.

Vera pa ni samo siromaštvo blažila, ampak ga je tudi spoštovala, dobrotelost ji ni bila zgolj igranje, ampak resno, sveto opravilo. Na nekem svojem izprehodu je Vera doživela pretresljiv dogodek. Njeni konji so pohodili neko mlado, petnajstletno deklico, hotečo preko ceste. Peljali so jo v hotel Zurov in sama Vera ji je stregla. Ko je deklica prišla k zavesti, se je pokazalo, da se je le prestrašila ter zadobila neznatne poškodbe. Ubogi otrok je bil grd, pegastega obličja, toda odkritih in prijaznih potez. V papirnati škrti je imela umetne cvetlice, mati ji je bila umrla, stanovala je pri svojem očetu in ji je bilo ime Felicita Martin. Lepo se je zahvalila kneginji ter izjavila, da hoče domov.

Naslednjega dne je Verina preprosta kočija zavila v ozko, toda čedno ulico predmestja Batignolle in kneginja Zurova je poizvedela za naslov gospoda Martina. Pustila

je spodaj svoje posle ter se povzpela v četrto nadstropje neke hiše, v kateri so po videzu stanovali boljše vrste delavci.

»Ali smem notri?« je vprašala z jasnim glasom, v katerem je sicer odmevala otožnost, toda brez njene običajne hladnosti. »Dovolite, da vas vprašam, če se je vaša hčerka kaj poškodovala? Ruski kočijaži so tako lahkomišelnici.«

»Kakšna čast zame, visokost,« je odgovoril postaren možicelj, ki je vstal, ko je vstopila, toda se ni ganil z mesta. »Oprostite, gospa, moja hčerka mi je pripovedovala, kako ste lepi in dobri. Žal, da ne morem uživati lepega solnčnega žarka, ki je z vami posijal v mojo sobo. Oprostite, gospa, sem namreč slep.«

Mali mož je bil videti sicer živahen in dobre volje. Soba je bila svetla in čedna. Geranije in heliotrope so bile na oknu.

»Da, slep sem,« je nadaljeval. »Sedite, kneginja. Moja hčerka je v ateljeju. Kako bo vesela in ponosna! Včeraj je ves dan samo o vas govorila. Zares lepo je od vas, da ste prišli tako visoko do nas. Po glasu se vam pozna, kako ste dobri. Kakor veste, izdeluje moja hčerka cvetlice za veliko trvdko Justine. Izvrsten otrok; saj nimam nikogar razen nje. Mati ji je umrla pri njenem rojstvu. Takrat sem bil klarinetist v Komični operi.«

»Torej znate igrati?«

»Ne, gospa, roka mi je hroma. Nekoč sem se pone- srečil v gozdu Vincennes; blisk, ki mi je vzel vid, je zadel tudi moj lakot. Gotovo pa vas dolgočasim, gospa kneginja, s svojo zgodbo o nesreči.«

»Prosim vas, kar dalje pripovedujte.«

»Zdaj nisem mogel niti na ulici več igrati kakor drugi slepci. Pičle prihranke sem kmalu porabil in la-

kota je grozila meni in otroku. Bil sem zares v obupnem položaju.«

»Zdaj pa vam gre nekoliko bolje, kakor je videti?« je vprašala Vera.

»Da, hvala Bogu,« je odgovoril stari mož. Slišal sem nekoč govoriti o mladem pevcu Corrézu, ki je prejemal pettisoč frankov za večer. V svoji zdvojenosti sem ve- lel moji Feliciti, ki je bila takrat še otrok, naj piše umetniku. Razodel sem mlademu, srečnemu pevcu svoj obupni položaj ter ga prosil, naj se zavzame zame pri mojem bivšem ravnatelju. Odposlal sem pismo, ne da bi računal na odgovor. Bil je pač mlad in imel je vse druge reči v glavi.«

No, in?« je vprašala kneginja s takim zanimanjem, da ga je mogel tudi tuj človek ugotoviti po njenem glasu.

»Prešla sta dva dneva; bil sem uverjen, da je moje pismo končalo v košu. Končno pa je prišel, pomislite, sam Corréz je prišel. Spoznal sem ga po glasu že z veže. Ima tak glas, da ga ne pozabiš, pa če si ga samo enkrat slišal. Lahko bi bil poslal svojega tajnika, toda hotel je sam z menoj govoriti.«

Verine oči so se orosile.

»Gotovo vas dolgočasim. Povedal mi je, da je izpo- sloval od opere pokojnino zame. Seveda me ne more o tem prepričati, zakaj uverjen sem, da jo sam plačuje. Nato je dal učiti mojo hčerko izdelovanja cvetlice ter ji preskrbel mesto pri trvdki, kjer zdaj dela. Te por- celanaste vaze in cvetlice so njegove. Včasih me še ve- dno obišče. Celo pel je tu, samo meni, da mi je napra- vil veselje. Pa nisem edini, gospa, ki mi je pomagal. Mnogo je ljudi, ki se v svojih molitvah spomnijo Corréza.«

Mešana kri in talent

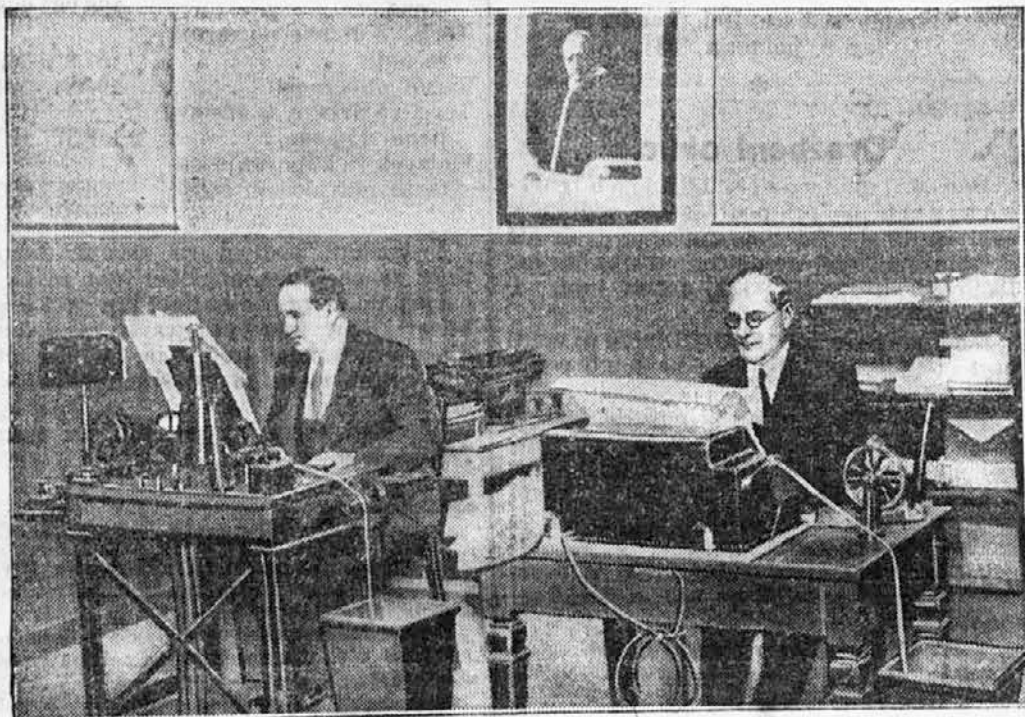
Dandanes se mnogo pečajo z razjašnjevanjem vprašanja, kako vpliva mešana kri na duševno sposobnost. Mi sicer še ne vemo, odkod to prihaja, da so eni ljudje talentirani, drugi pa ne, in tudi vprašanje mešanja krvi (plemen) še ni rešeno, ker sploh ne vemo, kaj naj imenujemo »čisto« pleme, vendar pa kažejo razni zgledi, da mešanje krvi ni brez vpliva na duševno sposobnost.

Mešane krvi je mnogo odličnih ljudi. Stara mati znamenitega francoskega pripovednika Aleksandra Dumas-a je bila zamorka, doma na otoku Haiti; zamorska kri se je pretekala tudi v žilah ruskega pesnika Puškina; njegov stari oče je bil zamorec v službi carja Petra Velikega. Edisonov ded je bil Indijanec. Mati obeh pesnikov Henrika in Tomaža Manna je bila kreolka. Francoska kri je plala po žilah nemških pesnikov Chamisso-a in Fontane-a, znameniti učenjak Dubois-Reymond pa je bil potomec francoskih hugenotov, ki so pobegnili iz

Francije. Humboldt, Helmholtz in Lortzing so francoske krvi.

Velik vpliv na Nemece je imela tudi slovanska kri. Martin Luther je slovanskega pokoljenja, ravno tako tudi Nietzsche, ki je bil zelo podoben maršalu Pilsudskemu. Mati pesnika Schillerja je bila rojena Kodweis; to ime je šlezko, kjer žive še danes mnogo Kottwitz-ev. Schiller je bil pa poleg tega zelo podoben Chopinu.

Zidovske krvi so pesniki Pavel Heyse, Frank Wedekind in Hugo von Hoffmannsthal; tudi češka pesnika Vrhlicky in Zayer nista brez nje. Italijanska pesnika Ugo Fascio in Matilda Serao sta grške krvi, Pirandello pa je potomec grškega očeta in sicilijanske matere. Bivši italijanski minister Sonnino je bil pol Angleža in pol žida. Znani skladatelj valčkov Strauss pa ne more zatajiti svoje španske krvi. Znameniti angleški pesniki in pisatelji Oskar Wilde, Bernard Shaw in John Galsworthy pa so Irči, ki se jih je prišlo nekaj angleške krvi.

Brzjavni urad v Vatikanu

Slika nam kaže delo v brzjavnem uradu v Vatikanu, ko so brzjavili najnovejšo papežovo okrožnico o krščanskem pomenu zakona po vsem svetu.

Glavna sezona za tatvine

Berlinski listi poročajo, da so v berlinskih velikih prodajalnah in bazarjih prijeli samo pretekli teden 60 tatov. Večina tatov je imela pri sebi ponarejene listine.

Po trgovinah kradejo večinoma ženske in pred leti je vzbudil slučaj gospe Röder in njenih pomočnikov in pomočnic ogromno senzacijo. Ta ženska je bila namreč tako spretna, da si je nakradla celo svojo »balco«, kar je znašilo tudi za tatinske strokovnjake rekord. Da se ubranijo tatov, plačujejo velike prodajalne svoje domače detektive, ki opazujejo vsakega kupca. V nekaterih trgovinah pa imajo blagajne postavljene tako, da morajo biti kupci obrnjeni s hrbtom proti blagajni, dokler izbirajo in kupujejo blago; tako blagajničarka lahko vedno nadzoruje početje kupcev. Tudi na pravih mestih obežena velika ogledala zelo otežujejo tatovom in tatam njihov posel. Vendar pa je število ljudi, ki se kar ne morejo zdržati, da ne bi kradli po trgovinah, še vedno jako veliko.

Posebno ženske so podvržene tej bolezni. Znan je slučaj, kako je žena nekega visokega uradnika v neki imenitni berlinski trgovini kradla vse, kar je le dosegla. Delala je čisto po svoji metodi. Navadno pa jo je po izvršeni tatvini začela peči vest in že naslednjega dne je poslala na trgovino denar za ukradeno blago. Tatvine so ji pa dokazali šele potem, ko so nadzorstvo silno poosttrili. Ko je nekoč zopet »kupovala«, so opazili, kako je skrila bluzo. Pustili so jo v miru in so ugotovili samo to, kakšno etiketo je imela bluzo. Par dni pozneje je prišel denar za ukradeno bluzo. Ker so natančno vedeli, kdo je bluzo ukradel, so opazovanja še poosttrili. Čudili so se pa vsi, da je bilo poslana na trgovino vedno več denarja, kakor pa je bilo po opazovanjih blaga nakradenega. Ker pa trgovina ni trpela nobene škode, so žensko pustili, da je »pošteno« kradla dalje.

Kakor rečeno, kradejo po trgovinah večinoma ženske. To ima do neke mere svoje medicinske vzroke. Mnoge ženske so namreč silno lišpane, čeprav nimajo niti same niti njihovi možje dovolj denarja, da bi se oblačile vedno po najnovejši modi. V takih slučajih gre navadno za moralno šibke ženske, ki se skušjavi ne morejo upirati. Če se pa taki ženski posreči prvi poskus, postane kmalu tatica iz navade. Ženske te vrste skrivajo pokradeno blago navadno pod plašče ali pa v mufo.

Tatice od stroke se pa razločujejo od drugih navadno po tem, da kradejo le drago blago. V trgovinah se takih žensk zelo boje, ker so običajno silno pretlane. Mnoge izmed njih kradejo celo z nogami. S komolcem sune drago čipke z mize, in med tem začne ženska z drugo roko otipavati druge čipke, zleze noga brž iz polčevlja in prsti na nogah pobere čipke na tleh, jih zvijejo in naenkrat je noga zopet v čevlju. Ko se je morala neka taka tatica

pri preiskavi popolnoma sleči, so opazili da nosi ženska spredaj odrezane nogavice, da so bili prsti prosti. Iskali so dalje in so res našli čipke med prsti na nogah.

Posebno predzno je delala neka »imenitna« oblečena tatica, ki si je dala pri zlatarjih in dragularjih pokazati razne dragotine na izbiro, vselej pa je med ogledovanjem vstopil v trgovino kak »berač«, ki je prosil milodare. Vsa gignjena je dala gospa beraču v klubok kakšen drobiž, med drobižem pa vedno tudi kakšno dragotino, kajti »berač« je bil le pomočnik »imenitne« gospe. Pri zlatarjih pa »delal« več tatov kakor tatice, ki delajo z vsemi mogočimi zvijačami. Tako je »delal« neki tat »kepo« vaska, ki je bila pritrjena na čevlju med peto in podplat. Njegov pomočnik, ki je tudi »kupoval«, je spustil kakšno dragoceno malenkost na tla, tat je pa stopil na dragoceno in odšel iz prodajalne. Ker pa kupec navadno tudi ni našel nič primernege, je tudi on odšel iz trgovine. Oba brata sta se zunaj seveda kmalu našla in si delila svoj plen.

Drugi imajo zopet navado, da pritrdijo kosček voska na dolenji rob mize. Ukraden briljant pritrdi v vosek in gre. Nekaj kasneje pa pride »pomočnik«, briljant iz voska izlušči in odnese.

Redkosti, ki so naprodaj

V najnovejšem času so naprodaj tri redkosti, ki se jih ne da kupiti vsak dan: ognjenik, svetopisemska gora in podzemni predor.

Ognjenik se nahaja v državi Honduras v Srednji Ameriki. Ognjenik, ki pa je že l. 1886 nehal bljuvati, je visok 2200 metrov. Na pobočju ognjenika raste tropičen gozd, kjer je mnogo jaguarjev in kač. Neka komisija pa je našla tam tudi bogate zaloge žvepla. Vlada republike Honduras prodaja ognjenik za 10.000 dolarjev, a doslej se ni oglašil še noben kupec.

Svetopisemska gora, ki je naprodaj, je gora Nebo. S te gore je zagledal Mojzes obljubljeno deželo. Na tem hribu ni nobenih zakladov, pač pa potrebujejo denar njeni arabski lastniki. Ti so ponudili goro francoskim menihom za 150 tisoč frankov, menihom pa se je zdela ta cena previsoka. Sedaj se mudi v Palestini neka komisija ameriških mormonov (ti imajo mnogoženstvo), ki se pogaja za nakup gore. Mormoni hočejo baje na gori sezidati svetišče, ki bi bilo natančno takšno kakor je bilo svetišče v Jeruzalemu, ki ga je sezidal kralj Salomon.

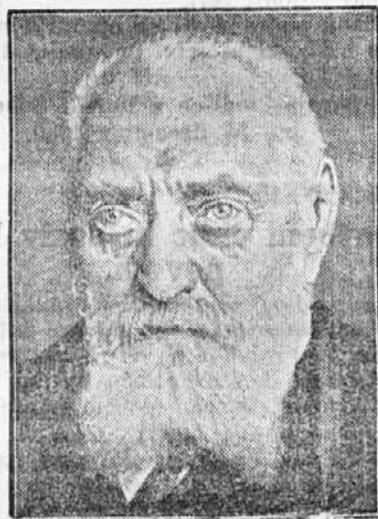
Prekop pod zemljo, ki je naprodaj, pa leži v Londonu. Predor meri v premeru 3 metre. Od leta 1886 do leta 1890 so rabili predor za promet pod reko Tamzo. Promet skozi predor pa so morali vstaviti, ker se je začel v predoru nabirati pesek. Gradnja tega predora je veljala precej milijonov. Danes bi se dal ta predor porabiti za garaže ali pa za gojitev gob-šampinjonov, a do danes se ni oglašil še noben kupec.

Kakor dobljeno — tako izgubljeno

Ameriški narodni gospodar Flynu je raziskoval, kaj se godi z velikimi ameriški premoženji. On ugotavlja, da velika premoženja v Ameriki nava o niso dolgotrajna.

Tako je bila še leta 1884 rodbina Astor silno bogata. Stari Astor je zapustil takrat svojima sinovima 25 milijonov dolarjev; od teh je eden svoj podedovani delež dvignil na 75, drugi pa na 150 milijonov. Danes pa je to ogromno premoženje že zelo skopnelo.

Tudi pri rodbini Vanderbiltovi opazujejo, da je njen trgovski in pridobitni duh zelo opešal. Prej je znašalo premoženje rodbine več sto milijonov dolarjev, danes pa ne znaša niti 100 milijonov več.

Stoletnica rojstva znamenitega peveca Wagnerjevih oper

15. januarja je preteklo 100 let, kar je bil rojen eden izmed najboljših pevcev in tolmačev Wagnerjevih oper Albert Niemann. Peti je začel na gledališču v Dessau, kmalu pozneje pa se je seznanil s skladateljem Rikardom Wagnerjem.

Moderne žene

V ameriških listih kroži sledeča zabavljica na naše današnje družabno in zakonsko življenje: Neki mešetar je ponudil mlademu pravkar poročenemu paru več hiš v nakup. Mlada žena pa se je odrezala: »Jaz sem se rodila v porodnišnici, zredili so me v otroškem zavetišču in vzgojili so me v vzgojevališču. Svojega ženina sem spoznala v avtomobilu in poročila sem se v cerkvi. Hrano imam v hotelu, kjer imam tudi udobno opremljeno sobo. Dopoldne bijem svinjko, popoldne pa igram karte. Zvečer grem na ples ali pa v kino. Če zbolim, grem v bolnišnico, ko bom pa umrla, me bo pokopal pogrebni zavod. Čemu mi naj bo torej hiša? Vse, kar potrebujem, je garaža in sobe za spanje.«

Število prebivalstva na Češkoslovaškem

Po dosedaj znanem kosmatem izidu ljudskega štetja na Češkoslovaškem v decembru 1930 ima Češkoslovaška republika 17-4 milijona prebivalcev, t. j. za 1-1 milijona več kakor leta 1921. Prirastek znaša 8-2%, Češkoslovaška je s tem stopila na 9. mesto med evropskimi državami. Gostota prebivalstva je narasla od 97 na 105 oseb na km². Zaradi velike gradbene delavnosti znaša porast v številu hiš več ko štirikrat toliko kakor v preteklem desetletju. Našteli so 400.000 novih zgradb. Kot kuriozum je treba omeniti porast prebivalstva v Zlinu, kjer je sedež Bat'ine tovarne čevljev. Zlin je imel leta 1921 le 4678 prebivalcev, danes pa jih ima 22.000, kar pomeni 361%-ni porast. S tem stoji Zlin na 27. mestu med češkoslovaškimi kraji. O narodni razdelitvi prebivalstva še ni bilo dosedaj nič objavljenega.

Dunajski pisatelj Fran Blei
Pisatelj Fran Blei slavi te dni svojo 60letnico.

Kar mnogi ne vedo

V južni Afriki žive kokoši, ki nesejo višnjeva jajca.

Za klavir je treba skoro dva kilometra žice. Polenovka zarodi lahko do 9 milijonov mladice.

V nekem nebotičniku v Newyorku je več telefonskih aparatov kakor v celi Grčiji.

Mikroskop je iznašel hišnik nekega vseučilišča v Holandiji.

Nos je navadno tako dolg kakor čelo.

Sest ur spanja na mehki postelji zaleže več kakor 8 ur spanja na trdi postelji.

Neveste na otoku Koreji ne smejo govoriti na dan poroke niti s svojimi možmi.

Greta Garbo se piše v resnici Greta Gustafsen.

Komisija Društva narodov, ki bo obravnavala spor med Nemčijo in Poljsko
Nemško-poljski spor bo obravnavala sledeča komisija (od leve na desno): nemški minister za zunanje zadeve dr. Curtius, angleški minister za zunanje zadeve Henderson in poljski minister za zunanje zadeve Zaleski.

Kanadski hockey-igralci v Berlinu

Po Evropi potuje družba hockey-igralcev iz Kanade, kjer se udeležuje raznih tekem. Moštvo, ki ga vidimo na sliki, obstoji iz dijakov vseučilišča v Manitobi v Kanadi.